

Dodatek k ŠVP č. 3

Škola nás baví

Základní škola Chotěboř, Buttulova 74, okres Havlíčkův Brod

Schváleno:
Pedagogickou radou dne 3. 9. 2018
Školskou radou dne 12. 9. 2018

Úprava ŠVP vychází z potřeb třídy s alternativními metodami, která je součástí školy od 3. 9. 2018, základem je stále RVP pro základní vzdělávání.

Specifika vzdělávání ve třídách s alternativními metodami

Ve spolupráci se Spolkem pro rozvoj svobodného vzdělávání, z. s., se realizuje od roku 2018 v našich třídách program výuky s alternativními metodami. Předpokládá se postupné zavedení devíti ročníků. Vzdělávání je založeno na zákonitosti vývojových kroků dítěte a mladého člověka, proměn a rozvoje jeho vztahu ke světu a jeho schopnosti učit se.

Kdo jsme a co chceme

V roce 2016 vznikl z iniciativy rodičů zajímajících se o alternativní, zejména waldorfskou pedagogiku projekt s cílem vytvořit možnost vzdělávání dětí v tomto směru minimálně od 1. do 9. ročníku. 1. září 2018 byla otevřena třída s alternativními metodami Základní školy Buttulova Chotěboř, Buttulova 74. Třídy s waldorfskými prvky realizují vzdělávání žáků podle varianty ŠVP Škola nás baví. Specifika a odlišnosti tříd s alternativními metodami jsou předmětem této kapitoly. Vše, co v této kapitole není výslovně uvedeno, odpovídá kapitolám ŠVP Škola nás baví. Třídy s alternativními metodami úzce spolupracují se sdružením rodičů, které finančně, materiálně i personálně přispívá k učebnímu procesu a realizaci projektů. Naším cílem je vytvářet pro děti a s dětmi láskyplné a podnětné prostředí pro společné bytí, učení a tvoření. Chceme dětem umožnit svobodně se rozvíjet a být sebou samými, a proto klademe důraz i na to, aby dospěli, kteří jsou dětem průvodci, byli sami sebou a vnitřně svobodní.

Spolupráce se zákonnými zástupci

Spolupráce se uskutečňuje častým kontaktem mezi rodiči a učiteli, především třídními učiteli, prostřednictvím pomoci rodičů při řešení výchovných a vzdělávacích úkolů školy, při jejím materiálním zdokonalování a vybavování apod. Mnoha aspekty se také zabývá třídní učitel na četných rodičovských schůzkách, při individuálních rozhovorech a konzultacích napomáhá rodičům v chápání vyučovacích postupů a metod práce. Neméně důležitý je také potřebný podíl rodičů na přípravě třídních a školních akcí, výletů, škol v přírodě, slavností školy a podobně. Rodiče se mohou stát členy spolku rodičů, který inicioval založení tříd s waldorfskými prvky. Spolek se školou nadále úzce spolupracuje, podporuje její projekty, hmotně zajišťuje potřeby tříd.

O výsledcích vzdělávání svých dětí jsou rodiče informováni v pravidelných intervalech na třídních schůzkách. Frekvenci schůzek si domlouvá třídní učitel na začátku roku s rodiči, nejčastěji v rozsahu 6 až 8 týdnů. Kromě toho mohou využít telefonické či osobní konzultace. Třídy s waldorfským programem jsou postaveny z velké části na spolupráci s rodiči, kteří (více či méně) pomáhají při organizaci jarmarků i dalších ročních slavností. Pomáhat chodí i do vyučování, např. při výuce pletení, háčkování, či práce s vlnou, jako doprovod na bruslení, exkurze aj.

Pobyty v přírodě, výlety, exkurze

Exkurze a výlety do přírody jsou nedílnou součástí výuky a klademe na ně velký důraz, do vyučování jsou zařazovány operativně s ohledem na aktuální nabídku muzeí, výstavních sálů, divadel či dalších externích subjektů. Epochová (projektová), ale i jiná výuka může částečně probíhat i mimo prostory školy, výuka v přírodě / ve městě je zařazována operativně podle situace.

Projekty tříd s alternativními metodami

Je možné pořádat některé z níže zmíněných slavností, běžných ve waldorfských školách. Na začátku roku se učitelé spolu se zástupci rodičů rozhodují, které ze slavností chtějí organizovat – podle času, sil a personální situace.

- Svatováclavská
- Michaelská slavnost
- Martinská slavnost
- Adventní spirála
- Tříkrálová slavnost

- Masopust
- Vynášení Moreny
- Velikonoce
- Jarní slavnost
- Svatojánská slavnost

Mimo tyto tradiční slavnosti pořádají jednotlivé třídy samostatné projekty.

Pojetí vyučování

Koncepce a časová struktura výuky je inspirována obecnými principy waldorfské pedagogiky, které tvůrčím způsobem rozvíjíme vzhledem k místním, časovým a kulturním podmínkám, v nichž jsou provozovány. Naším hlavním cílem je rozpoznat možnosti, vlohy a nadání každého dítěte, pomáhat mu v poznávání světa a sebe sama tak, aby se vzděláváním a výchovou stávalo svobodným člověkem, samostatným a zodpovědným za sebe a svět. Největší důraz klademe na to, aby děti v průběhu svého školního působení, ale i po něm, měly touhu po dalším vzdělávání. Ve vzdělávání odpovídajícím individuálním možnostem a věkovým stupňům dítě poznává a prožívá svět přírody, svět lidí a svět duchovní kultury, učí se chápat smysl poznatků. Osvojuje si mateřský jazyk a cizí jazyky, poznává vědy o přírodě, společnosti, základy umění, což spolu s tělovýchovnou, pracovní a uměleckou činností umožňuje jeho zdravý tělesný, duševní a duchovní růst, rovnovážný rozvoj rozumu, citu a vůle. Učí se od první třídy cizí jazyk, hrát na flétnu, rozvíjí si umělecké a řemeslné činnosti. Vyučování je založeno na vzájemném porozumění a spolupráci učitele a žáků navzájem.

Schopnosti, nadání i podmínky ke vzdělávání každého dítěte jsou odlišné. Rozmanitost nabídky předmětů umožňuje každému dítěti najít pro sebe v učebním programu něco, v čem bude mít šanci vyniknout – stírají se tak rozdíly mezi méně a více nadanými nebo zručnými. Výkony žáků pak nejsou motivovány známkovým hodnocením, ale prožitkovým charakterem výuky, který vzbuzuje živý zájem o probíranou látku. Obsah vzdělávání, osvojování poznatků, znalost faktů a s nimi spojených dílčích dovedností a návyků nejsou chápány jako hlavní cíl vzdělávání. Vzdělávací program nenadřazuje žádný předmět či skupinu předmětů nad druhé, všechny předměty jsou určeny pro všechny žáky základního vzdělávání - dívky se tak učí práci se dřevem a kovem, chlapci pletou, háčkují, atd. Smyslem je dát všem dětem široký základ - každý z předmětů rozvíjí dílčí aspekty široké palety lidských kvalit. V programu je zohledňováno co možná největší prolínání jednotlivých témat. Ve vyučování je snaha stavět mosty mezi jednotlivými obory a předměty, představovat dětem svět ve vzájemných vztazích a ve vztahu k člověku.

Žijeme v době velmi bouřlivého rozvoje naší civilizace. Nermalou měrou k němu přispívá i závratné tempo vývoje informačních technologií. Na jedné straně je velmi snadné vyhledat téměř jakoukoliv požadovanou informaci, na straně druhé, se vývoj mění takovým tempem, že získaný poznatek stárne a je nutné jej neustále aktualizovat. Tradiční přístup ke vzdělání, vybavit jednou provždy žáka veškerým teoretickým poznáním o světě a společnosti, v níž žije, se tedy v dnešní době ukazuje jako překonaný. Do popředí vstupují lidské vlastnosti: zodpovědnost, kreativita, zájem o věc, spolehlivost. A to jsou oblasti, na které se waldorfská pedagogika zaměřuje.

Rozvrh hodin i výběr témat v jednotlivých vyučovacích předmětech se snaží přihlížet k rytmickému průběhu školního roku, týdne, dne a odpovídat přirozeně odůvodněnému střídání klidu, ochoty vnímat a potřeby pohybu. Uspořádání teoretických, uměleckých a prakticky zaměřených vyučovacích předmětů umožňuje střídání jednotlivých činností, což pomáhá zpracování učební látky a jejímu trvalému osvojení.

Epochové vyučování

Specifikem výuky je epochové vyučování, které se uskutečňuje každý den ráno prvních 120 minut čistého času (2,6 klasické 45minutové vyučovací hodiny). Celkově tedy epochové vyučování probíhá 13 vyučovacích hodin týdně. Na I. stupni se v epochovém vyučování učí předměty Český jazyk, Matematika a Kreslení forem, vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je v 1. a 2. ročníku integrována

v epochách Čj a M, od 3. ročníku jsou pro tuto vzdělávací oblast zařazovány samostatné epochy. Předmětům Matematika a Český jazyk jsou navíc přidávány pravidelné procvičovací hodiny během týdne. Velmi dobře a účelně jsou při konkretizaci učebních obsahů využity mezipředmětové vazby. Výuka v epochách umožňuje probrat větší uzavřené celky a do hloubky se ponořit do probírané látky. Žáci tak mají možnost lépe chápat souvislosti a odnést si z epochy silný a ucelený zážitek. Poznatky pak lépe ukládají do dlouhodobé paměti. Denní epochový blok není jednotvárný. Začíná rytmickou částí, která má děti probudit a zaktivizovat. Dále se v něm střídají činnosti k procvičování učiva, výklad, řešení problémů, objevování, zápis do sešitů a končí zpravidla vyprávěním, které podává žákům obrazy přiměřené jejich věku a tématům ve výuce. Děti si vedou epochové sešity, do nichž podrobně zaznamenávají probírané učivo a které bývají často bohatě ilustrovány. Epochové sešity slouží v následujících letech jako učebnice a na jejich tvorbu je kladen velký důraz.

Učební plán

Týdenní hodinová dotace pro první stupeň

Předměty	Vzdělávací oblasti										Disp. hod	Dotace pro předmět	Ročník					Časová dotace celkem	
	Jazyk a jazyková komunikace		Matematika	Informatika	Čl. a jeho svět	Čl. a společnost	Čl. a příroda	Umění a kultura	Čl. a zdraví	Čl. a práce			volná	1.	2.	3.	4.		5.
	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk																	
Český jazyk a literatura	33										2	35	5	6	8	8	8	35	
Francouzský jazyk		2						1			5	8	1	1	2	2	2	8	
Anglický jazyk		7						1				8	1	1	2	2	2	8	
Kreslení forem											7	7	2	2	1	1	1	7	
Matematika			20									20	5,5	5,5	3	3	3	20	
Informatika				1								1					1	1	
Člověk a svět					12							12	0,5	1,5	3	3	4	12	
Hudební výchova								5				5	1	1	1	1	1	5	
Výtvarná výchova								5				5	1	1	1	1	1	5	
Tělesná výchova									10			10	2	2	2	2	2	10	
Pracovní vyučování										5	2	7	1	1	2	2	1	7	
Min. čas. dotace pro oblasti (RVP)	33	9	20	1	12	0	0	12	10	5	16	118							
Celková povinná čas. dotace													20	22	25	25	26	118	
Minimální čas. dotace v ročnících													18	18	22	22	22		
Maximální čas. dotace v ročnících													22	22	26	26	26		
Celkový počet hodin epochových předmětů													13	15	14	14	15		
Počet cvičných hodin													0	2	1	1	2		

Začlenění průřezových témat

Pro realizaci průřezových témat jsme zvolili jednotnou formu a tou je integrace obsahu tematických okruhů průřezových témat do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů. Každé z těchto témat je obsaženo ve výuce prvního a stejně tak i (budoucího) druhého stupně. Všechny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat jsou zastoupeny alespoň na jednom stupni vzdělávání. Ve vzdělávacím programu vycházíme z minima, které získá během základního vzdělávání každý žák. Předpokladem je, že náplň průřezových témat poskytnou žákům nad rámec povinného plánu v různé míře třídní učitelé i učitelé odborní, v jejichž pravomocích je také pořádání tematicky zaměřených projektů.

Pro větší přehlednost byla k jednotlivým průřezovým tématům přiřazena následující označení:

- OSV – Osobnostní a sociální výchova
- DEM – Výchova demokratického občana
- MUL – Multikulturní výchova
- GLO – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- ENV – Enviromentální výchova
- MED – Mediální výchova

S kterým konkrétním výstupem a učivem se náplň jednotlivých tematických okruhů pojí, lze dohledat v tabulkách osnov jednotlivých předmětů ve sloupci Přesahy a vazby (podtržené). V tabulkách osnov jednotlivých předmětů jsou dále zaneseny i tematické okruhy, které nad povinný rámec slouží učitelům jako inspirativní (nepodtržené). Zařazení těchto průřezových témat je plně v kompetenci třídních či odborných učitelů.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - OSV

Osobnostní rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.
Rozvoj schopností poznávání			ČAS		ČAS
Sebepoznání a sebepojetí					
Seberegulace a sebeorganizace					
Psychohygiena					
Kreativita	VV, KF	VV, KF	VV, KF	VV, KF	VV, KF
Sociální rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.
Poznávání lidí					
Mezilidské vztahy					
Komunikace				ČJ	ČJ INFO
Kooperace a kompetice					
Morální rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti					
Hodnoty, postoje, praktická etika					

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - DEM

	1.	2.	3.	4.	5.
Občanská společnost a škola				ČAS	
Občan, občanská společnost a stát					ČAS
Formy participace občanů v politickém životě					
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - MUL

	1.	2.	3.	4.	5.

Kulturní diference					
Lidské vztahy					
Etnický původ			ČAS		
Multikulturalita					AJ, FJ
Princip sociálního smíru a solidarity					

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - GLO

	1.	2.	3.	4.	5.
Evropa a svět nás zajímá				AJ, FJ	
Objevujeme Evropu a svět				AJ, FJ	
Jsme Evropané					

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - ENV

	1.	2.	3.	4.	5.
Ekosystémy			ČAS		
Základní podmínky života			ČAS		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí					
Vztah člověka k prostředí				ČAS	ČAS

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - MED

Tematické okruhy receptivních činností	1.	2.	3.	4.	5.
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					INFO
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					INFO
stavba mediálních sdělení					
vnímání autora mediálních sdělení					ČJ
fungování a vliv médií ve společnosti					
Tematické okruhy produktivních činností	1.	2.	3.	4.	5.
tvorba mediálního sdělení					ČJ
práce v realizačním týmu					ČJ

V poznámkách k tabulkám jsou také k jednotlivým tematickým okruhům přiřazeny zkratky, které zastupují plný název v tabulkách osnov jednotlivých předmětů.

Poznámka: Pro jednodušší orientaci byla pro jednotlivá průřezová témata a jejich tematické okruhy zvolena následující označení:

Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj

- OSV1 – Rozvoj schopností poznávání
- OSV2 – Sebepoznání a sebepojetí
- OSV3 – Seberegulace a sebeorganizace
- OSV4 – Psychohygiena
- OSV5 – Kreativita

Osobnostní a sociální výchova - Sociální rozvoj

- OSV6 – Poznávání lidí
- OSV7 – Mezilidské vztahy
- OSV8 – Komunikace
- OSV9 – Kooperace a kompetice

Osobnostní a sociální výchova - Morální rozvoj

- OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- OSV11 – Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

- DEM1 – Občanská společnost a škola
- DEM2 – Občan, občanská společnost a stát
- DEM3 - Formy participace občanů v politickém životě
- DEM4 - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- GLO1 - Evropa a svět nás zajímá
- GLO2 - Objevujeme Evropu a svět
- GLO3 - Jsme Evropané

Multikulturní výchova

- MUL1 - Kulturní diference
- MUL2 - Lidské vztahy
- MUL3 - Etnický původ
- MUL4 - Multikulturalita
- MUL5 - Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova

- ENV1 - Ekosystémy
- ENV2 - Základní podmínky života
- ENV3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- ENV4 - Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

- MED1 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- MED2 - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- MED3 - Stavba mediálních sdělení
- MED4 - Vnímání autora mediálních sdělení
- MED5 - Fungování a vliv médií ve společnosti
- MED6 - Tvorba mediálního sdělení
- MED7 – Práce v realizačním týmu

Seznam zkratk předmětů:

ČJ	Český jazyk a literatura
FJ	Francouzský jazyk
AJ	Anglický jazyk
M	Matematika
INFO	Informatika
ČAS	Člověk a svět
HV	Hudební výchova
VV	Výtvarná výchova
TV	Tělesná výchova
PV	Pracovní vyučování

Vyučovací předměty

Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu

Mateřský (český) jazyk je naším základním nástrojem a výchozím bodem pro poznávání světa a pro mezilidskou komunikaci. Otevírá nám svět národní kultury s její osobitou mentalitou. Patříčná péče o něj je proto jedním z cílů vzdělání, neboť jazyk je důležitým prostředkem pro proniknutí a zvládnutí nejen všech vyučovacích předmětů, nýbrž mnoha oblastí života.

Jazyková výchova respektující specifika vývoje (vývojové fáze) dítěte a mladého člověka je významným žákovi pomáhajícím nástrojem sebepoznání a sebevyjádření, pomáhá mu zdokonalovat a rozvíjet jeho osobnost. Kultivací mluveného i psaného projevu se rozvíjí a kultivuje i myšlení a citění žáka.

Živý vztah k mateřskému jazyku nespočívá pouze v porozumění významu slov, ale ve skutečném prožitku jazyka samotného a jeho proniknutí na všech úrovních. Jazyk úzce souvisí s pohybem, a to nejen s pohyby řečových orgánů, ale i s pohybovou aktivitou celého těla.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)

Předmět Český jazyk a literatura v sobě svou povahou zahrnuje prvky jazykové, literární, slohové a komunikační výchovy. Začínáme psaním, kterému předchází zařazování grafomotorických cviků zaměřených na uvolnění ruky (kreslení forem). Postupujeme od velkého tiskacího písma, přes malé tiskací k psacímu. S postupným osvojováním si písma, začínají žáci přirozeně i číst. V závislosti na již dosažené úrovni čtenářských dovedností žáci rozvíjí individuálně vlastním tempem své schopnosti hlouběji. Pracují s texty – porozumět instrukcím, vyhledat dané informace, vyvozovat závěry a vyjadřovat svůj postoj k přečtenému. Žáci pracují s různými typy textů přiměřených jejich věku, ať už samostatně nebo v menších skupinách. Metody výuky čtení a psaní aktivně přizpůsobujeme individuálním potřebám žáků. Žáci se učí pozorně naslouchat a výstižně, zřetelně, kultivovaně a gramaticky správně formulovat (v mluveném i psaném projevu). Vedeme žáky k tomu, aby dokázali s porozuměním vyhledávat a zpracovávat patřičné informace, aby pak sami mohli srozumitelně formulovat svou analýzu, shrnutí, hodnocení a postoje. Vedeme žáky nejen k formální a stylistické správnosti, ale i k tvůrčí práci s jazykem a k obsahové bohatosti a autenticitě.

Kritické myšlení, láska ke čtení, prožitek (dramatizace, recitace, vlastní tvůrčí psaní).

Obsah vzdělávacího oboru (předmětu) Český jazyk a literatura lze v návaznosti na RVP pro přehlednost rozčlenit na

- komunikační a slohovou výchovu,
- jazykovou výchovu a
- literární výchovu.

Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Komunikační a slohová výchova

Klade se důraz především na formu mluveného a psaného projevu. Žáci se učí pozorně naslouchat a výstižně a zřetelně formulovat. Poté, co zvládnou písmo a dále na něm pracují, se učí číst s porozuměním vyhledávat a zpracovávat patřičné informace, aby pak sami mohli srozumitelně formulovat svou analýzu, shrnutí, hodnocení a postoje. Žáci jsou vedeni nejen k formální a stylistické správnosti, ale i k tvůrčí práci s jazykem a k obsahové bohatosti a autenticitě.

Každý žák si vytváří pod vedením učitele vlastní učební text ve formě tzv. epochového sešitu. Tyto záznamy v něm jsou přehledem probraného učiva, a proto je formě i obsahu věnována velká pozornost od první třídy. Epochové sešity nahrazují totiž svým způsobem učebnice, které se používají spíše jen jako jeden z možných zdrojů informací, a to zpravidla až ve vyšších ročnících. Při tvorbě sešitů se žáci učí pracovat s estetickou úpravou textu a postupem času si též procvičují schopnost vhodného využití

nejrůznějších slohových útvarů. Na začátku stojí důsledné vedení učitele, které výsledně směřuje k samostatnému zpracování učiva ze strany žáků.

Jazyková výchova

Žáci postupně objevují vnitřní i formální zákonitosti češtiny, osvojují si je a učí se je vhodně aplikovat. Studují gramatické struktury, pravopisná pravidla a osvojují si spisovnou podobu češtiny v porovnání s hovorovým jazykem, nářečím a s cizími jazyky. Tím se nejen učí kultivovaně vyjadřovat, nýbrž rozvíjejí své logické myšlení, schopnost porovnávání, třídění, rozlišování a zobecňování jevů. Český jazyk se tak stává nejen nástrojem pro získávání informací, ale i předmětem poznávání.

Literární výchova

Žáci se prostřednictvím příběhů vyprávěných učitelem a později i četby vžívají do dějů a do osudů postav pohádkových, mytických, smyšlených i historických, čímž získávají formou obrazů živé povědomí o hodnotách, morálních zásadách a kulturně-historickém vývoji lidské společnosti, které se jim stává nástrojem rozvíjení vlastní osobnosti a poznávání sebe sama i druhých. Český jazyk navíc není v literatuře již jen prostředkem k poznávání kultury vlastní, ale stává se prvním mostem k ostatním kulturám světa do té doby, než si člověk osvojí další cizí jazyk. Žáci si při práci s národní a světovou literaturou mohou uvědomit souvislosti ale i rozdíly mezi kulturou ostatních národů a tou vlastní.

Výuka literatury ale zdaleka nespočívá jen v poslouchání a čtení. Důležitá je praktická práce s nejrůznějšími literárními žánry (ne tedy jen jejich identifikace, nýbrž přímý prožitek), ať už se jedná o recitaci poezie, dramatizaci literárních textů či diskuse nad přečtenými díly. Zde se dá literární výchova těžko oddělit od slohové, protože žáci jsou také vedeni k vlastní tvorbě. Škola vytváří podmínky pro samostatnou tvořivou činnost žáků. Mohou se vydávat se například třídní a školní noviny s vlastními příspěvky a literárními pokusy, hraje se loutkové divadlo, připravují recitační programy, divadelní představení apod. Je rozvíjena verbální i neverbální komunikace, spolupráce ve skupině, kultivuje se mluvený, psaný i pohybový projev, žáci vstupují do rozličných reálných i modelových životních situací, učí se vystupovat před diváky a reflektovat své zážitky. Skrze vlastní činnost žáci spějí k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit rozvoj jejich postojů a životních hodnot a obohatit jejich duchovní život.

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

Předmět Český jazyk svými výchovnými cíli a strategiemi (postupy) umožňuje žákům rozvíjet:

Kompetence k učení

- Rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Předkládá žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech.
- Vede žáky k systematickému vedení a ukládání informací.
- Vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování.
- Seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.

Kompetence k řešení problémů

- Vede žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy.
- Vede žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení.
- Vede žáky k samostatnému vyhledávání potřebných informací z různých informačních zdrojů.

Kompetence komunikativní

- Vede žáky ke spisovnému vyjadřování, rozlišování spisovné, obecné a nespisovné češtiny.
- Vede žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů, nabízí žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů.
- Vede žáky pomocí literárního i gramatického učiva k rozšiřování slovní zásoby.
- Vede žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění.

Kompetence sociální a personální

- Vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy.
- Vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc.

Kompetence občanské

- Seznamuje žáky s naším slovesným dědictvím a pomáhá jim vysvětlovat jeho význam.
- Žák nachází literární vzory.
- Český jazyk posiluje v žácích mravní cítění a jednání.
- Podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby.

Kompetence pracovní

- Vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní.
- Vede žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

1. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čtení hlásek, slov a jednoduchého známého textu hůlkovým písmem Čtení jako konfrontace známého textu	Výchova demokratického občana
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Reaguje na ústní pokyn učitele Řešení hádanek	Osobnostní a sociální výchova
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Požádá, poděkuje, sděluje slušnou formou svá přání a potřeby, odpovídá na dotazy, neskáče do řeči, se spolužáky mluví slušně, při vyučování se hlásí o slovo, v prostorech školy nekřičí, zdraví učitele i ostatní dospělé osoby, na začátku vyučování se s učitelem přivítá, na konci rozloučí, spolužáky oslovuje křestním jménem, učitele vhodným způsobem, dokáže vyjádřit omluvu, vyřídit jednoduchý vzkaz	
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Rytmizace říkadel, veršů, doprovázených smysluplnými gesty Zkvalitnění výslovnosti nápodobou, přednes nápodobou Verše k obraznému ztvárnění hlásky Vyprávění známých pohádek, legend (k ročním svátkům a slavnostem) a krátkých příběhů Dramatizace pohádek Jazykolamy Vyprávění vlastních zážitků, přání	

<p>ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p> <p>ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <p>ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p> <p>ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</p>		
<p>ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p>	<p>Správné sezení</p> <p>Správný úchop psacích potřeb (voskovky, bločky)</p> <p>Psací potřeby udržuje v čistotě</p> <p>Udržuje v pořádku sešity</p>	
<p>ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p> <p>ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p>	<p>Píše správné tvary velkých tiskacích písmen a číslic – římských (do XII) a arabských (do 20 - 100), abeceda</p> <p>Čte velká tiskací písmena celé abecedy a číslice</p> <p>Opisuje jednoduchá krátká slova z tabule, příp. text známé básně</p> <p>Rozlišení dlouhých a krátkých slabik</p>	

2. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</p>	<p>Genetická metoda čtení</p> <p>Čtení krátkého textu malým i velkým tiskacím písmem</p> <p>Čtení vlastního textu</p> <p>Pochopení textu</p>	OSV 1
<p>ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</p>	<p>Reaguje na ústní pokyn učitele</p> <p>Řešení jednoduchých hádanek a rébusů</p>	
<p>ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</p> <p>ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p>	<p>Požádá, poděkuje, sděluje slušnou formou svá přání a potřeby, odpovídá na dotazy, neskáče do řeči, se spolužáky mluví slušně, při vyučování se hlásí o slovo, v prostorech školy nekřičí, zdraví učitele i ostatní dospělé osoby, na začátku vyučování se s učitelem přivítá, na konci rozloučí, spolužáky</p>	OSV 8

	oslovuje křestním jménem, učitele vhodným způsobem, dokáže vyjádřit omluvu, vyřídit jednoduchý vzkaz	
<p>ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</p> <p>ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</p> <p>ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p> <p>ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p> <p>ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</p> <p>ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p> <p>ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <p>ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p> <p>ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</p>	<p>Rytmizace říkadel, veršů doprovázených smysluplnými gesty</p> <p>Rozklad slov na slabiky a hlásky v pohybu</p> <p>Vyprávění známých bajek a legend</p> <p>Dramatizace bajek a legend</p> <p>Vyprávění vlastních zážitků, přání</p> <p>Recitace narozeninových básniček</p> <p>Přednes básní doprovázející roční dobu a slavnosti</p> <p>Přednes průpovědí</p> <p>Rozlišení krátkých a dlouhých slabik</p>	<p>OSV 6,</p> <p>OSV 7,</p> <p>OSV 11</p>
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	<p>Správné sezení</p> <p>Správný úchop psacích potřeb (pastelka, doporuč. trojhranná silná)</p> <p>Udržuje v pořádku sešity, penál</p>	
<p>ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p> <p>ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p>	<p>Píše správné tvary malých tiskacích písmen celé abecedy a číslic pastelkou</p> <p>Opisuje z tabule</p> <p>Píše samostatně vlastní krátký text v jednoduchých větách</p> <p>Píše jednoduchý text podle diktátu</p>	<p>Kreslení forem</p> <p>OSV 5</p>
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<p>Abeceda</p> <p>Rozlišuje malá i velká písmena celé tiskací abecedy</p> <p>Psací abeceda – malá písmena</p> <p>Rozkládá text na slova, slova na hlásky, slabiky a slova (složená slova) oběma směry v pohybu</p> <p>Dlouhé a krátké samohlásky</p>	

ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	Věta oznamovací, tázací, rozkazovací	
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Měkké a tvrdé souhlásky Velké písmeno na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování (doporučujeme rozlišit barevně)	

3. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čtení textu tiskacím i psacím písmem Čtení vlastních zápisů Hlasité čtení Čtení knih Vyhledávání v textu Porozumění textu	OSV 1
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Porozumění písemně zadanému úkolu Reaguje na ústní pokyn učitele	
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ČJL-3-1-06 - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Požádá, poděkuje, sděluje slušnou formou svá přání a potřeby, odpovídá na dotazy, neskáče do řeči, se spolužáky mluví slušně, při vyučování se hlásí o slovo, v prostorech školy nekřičí, zdraví učitele i ostatní dospělé osoby, na začátku vyučování se s učitelem přivítá, na konci rozloučí, spolužáky oslovuje křestním jménem, učitele vhodným způsobem, dokáže vyjádřit omluvu, vyřídit jednoduchý vzkaz	OSV 8

<p>ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</p> <p>ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</p> <p>ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p> <p>ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</p> <p>ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p> <p>ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</p> <p>ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p> <p>ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <p>ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p> <p>ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</p>	<p>Rytmické verše doprovázené pohybem</p> <p>Recitace básní</p> <p>Vyprávění příběhů</p> <p>Dramatizace příběhů</p> <p>Vyprávění vlastních zážitků</p> <p>Vyprávění podle časové a dějové posloupnosti</p> <p>Přednes narozeninových básniček</p> <p>Popis osobnosti, situace</p> <p>Jazykolamy</p> <p>Vyjádření hodnotícího postoje, přání</p>	<p>OSV 6, OSV 7, OSV 11</p> <p>MUL 3</p>
<p>ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p>	<p>Správné sezení</p> <p>Správný úchop psacích potřeb (plnicí pero)</p> <p>Udržuje v pořádku sešity</p>	
<p>ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p> <p>ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p>	<p>Píše správné tvary psacího písma celé abecedy perem</p> <p>Zaznamenává vývoj písma (práce s různými psacími potřebami)</p> <p>Opisuje text</p> <p>Vlastní krátký text - záznam vlastních zážitků nebo textu</p> <p>Píše jednoduchá diktovaná sdělení</p> <p>Kontroluje a opravuje vlastní zápis</p> <p>Samostatně píše krátké věty a jednoduchá sdělení vlastních zážitků</p>	<p>OSV 5</p> <p>Kreslení forem</p> <p>Člověk a svět</p>
<p>ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</p>	<p>Abeceda, řazení slov podle abecedy</p> <p>Rytmická cvičení členění slov na hlásky, slabiky, celých slov a kvantity samohlásek</p> <p>Rozlišuje a píše tiskací i psací formou písmena celé abecedy</p>	

ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Slova opačného a podobného významu, nadřazená, podřazená, souřadná Vyjmenovaná slova Spodoba znělosti – párové souhlásky	Člověk a svět
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Slovní druhy – úvod - podstatná, přídavná jména, slovesa	
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Vyjmenovaná slova bě, pě, vě, mě dě, tě, ně ú/ů	

4. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	Četba prózy i poezie Četba knih dle vlastního výběru a zájmu Práce s literaturou Čtení vlastních zápisů Tiché čtení Společné čtení literatury Zkvalitnění čtení – plynulost, barva hlasu, intonace, výrazové čtení	OSV 1 MED 1
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	Tematické projekty Tematické slohové práce (vyprávění) Zápisy v epochových sešitech a portfolio Kontroluje své zápisy a opravuje chyby Stavba textu do odstavců Vlastní literární tvorba v próze i poezii	Člověk a svět Kreslení forem Výtvarná výchova OSV 5

<p>ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p> <p>ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</p> <p>ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p> <p>ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p>	<p>Opakování epochového učiva</p> <p>Vyprávění vlastních zážitků</p> <p>Popis známých osob, situací, věcí</p> <p>Reprodukce prózy</p> <p>Přednes poezie a vlastní tvorby</p> <p>Vyprávění z vlastní četby</p> <p>Vyprávění z literatury vztahující se k učivu v epochách</p> <p>Jazykolamy</p> <p>Mluvený projev ve spisovné podobě jazyka</p> <p>Dramatizace příběhů</p>	<p>Hudební výchova</p> <p>OSV 5, OSV 11</p> <p>MUL 3</p>
<p>ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</p> <p>ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</p>	<p>Na začátku a konci sdělení pozdraví</p> <p>Sděluje učiteli slušně svá přání a potřeby, požádá a poděkuje</p> <p>Odpovídá na dotazy</p> <p>Neskáče do řeči</p> <p>Se spolužáky mluví slušně</p> <p>Při vyučování se hlásí o slovo</p> <p>Spolužáky oslovuje křestním jménem</p> <p>Při sporu se učí nejednat agresivně</p> <p>Dokáže vyjádřit omluvu</p> <p>Dokáže vyřídit jednoduchý vzkaz</p> <p>Rozhovory s vyučujícím a se spolužáky</p> <p>Spisovný verbální projev během výuky</p>	<p>OSV 6, OSV 7, OSV 8</p>
<p>ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p>	<p>Antonyma</p> <p>Synonyma</p> <p>Příbuzná slova vyjmenovaných slov</p>	
<p>ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</p> <p>ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</p>	<p>Vyjmenovaná slova a slova příbuzná</p> <p>Kořen, předpona, přípona, koncovka</p>	
<p>ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</p> <p>ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</p>	<p>K určování slovních druhů užívá kvalitativní pojmy</p> <p>Slovní druhy</p> <p>Kategorie slovních druhů: podst. a přídavná jména – rod, číslo, zavedení pojmu pádu</p> <p>slovesa – osoba, číslo, čas</p>	

5. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</p> <p>ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</p>	<p>Četba prózy i poezie</p> <p>Četba knih dle vlastního výběru a zájmu</p> <p>Samostatná práce s textem</p> <p>Čtení z odborných časopisů a knih</p> <p>Práce s encyklopedií</p> <p>Čtení vlastních zápisů v epochových sešitech</p> <p>V textu rozlišuje podstatné sdělení, vnímá podrobnosti, rozumí celku</p> <p>Zkvalitnění čtení hlasitého</p> <p>výrazové čtení</p>	<p>OSV 1</p> <p>MED 1</p>
<p>ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</p> <p>ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</p> <p>ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti</p> <p>ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p> <p>ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p>	<p>Tematické epochové práce</p> <p>Tematické slohové práce</p> <p>Zápisy v epochových sešitech</p> <p>Vlastní literární tvorba v próze i poezii</p> <p>Referáty</p> <p>Kontroluje své zápisy a opravuje chyby</p> <p>Stavba textu do odstavců</p>	<p>Kreslení forem,</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>OSV 5</p>
<p>ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p> <p>ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</p> <p>ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p> <p>ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p> <p>ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</p>	<p>Vyprávění příběhů a mýtů starověkých kultur</p> <p>Vyprávění vlastních zážitků</p> <p>Popis známých osob, situací, věcí</p> <p>Dramatizace příběhů</p> <p>Recitace veršů</p> <p>Recitace vlastní tvorby</p> <p>Reprodukce prózy</p> <p>Přímá řeč</p> <p>Vyprávění z vlastní a doporučené četby</p> <p>Opakování epochového učiva</p>	<p>Globální výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>OSV 6,</p> <p>OSV 7,</p> <p>OSV 11</p> <p>MUL 3</p>

<p>ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</p>	<p>Sděluje učiteli slušně svá přání a potřeby požádá a poděkuje, na začátku a konci sdělení pozdraví Odpovídá na dotazy srozumitelně, celou větou Neskáče do řeči Se spolužáky mluví slušně Při vyučování se hlásí o slovo Spolužáky oslovuje křestním jménem Při sporu se učí nejednat agresivně Dokáže vyjádřit omluvu Dokáže vyřídit jednoduchý vzkaz Rozhovory s vyučujícím a se spolužáky Spisovný verbální projev během výuky</p>	<p>OSV 8</p>
<p>ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</p>	<p>Vyprávění příběhů a mýtů Vyprávění vlastních zážitků Popis známých osob, situací, věcí Vyprávění z vlastní a doporučené četby</p>	<p>Člověk a svět</p>
<p>ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p>	<p>Antonyma Synonyma Nadřazená a podřazená slova Stupňování přídavných jmen</p>	
<p>ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</p>	<p>Kategorie vzoru u podstatných a přídavných jmen Kategorie způsobu u sloves Základní kategorie zájmen a číslovek</p>	
<p>ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</p>	<p>Určování základní skladební dvojice Tvoření vět jednoduchých a souvětí Přímá řeč</p>	
<p>ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</p>	<p>Slovní druhy</p>	
<p>ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p>	<p>Časování sloves Skloňování podstatných jmen Shoda přísudku s podmětem</p>	

Matematika

Charakteristika předmětu

Předmět Matematika má důležité postavení ve vzdělávacím procesu. Poskytuje vědomosti potřebné v praktickém životě každého člověka. Obsah předmětu je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Číslo a početní operace
- Číslo a proměnná
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a v prostoru

Součástí je i tematický okruh Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Číslo a početní operace

V tomto tematickém okruhu je pro žáky důležité pochopit kvalitu čísla. Pod pojmem každé číslice by si měli uvědomit konkrétní pojem. Číslice není obrazem ve smyslu zavádění zápisu písmenek, ale obrazem číselné kvality. Obraz tedy souvisí s podstatou čísla, ne s vnější formou číslice.

Utváření aritmetických a geometrických pojmů je spojeno s vnímáním a činností vlastního pohybového organismu. Počítání je již zvnitřněným pohybem, při kterém také pohyb vnímáme. Proto je zpočátku veškeré počítání propojeno s pohybem rytmických cvičení (např. násobkové řady). Matematika má blízký vztah také ke kreslení forem, kde konkrétně cvičíme a pěstujeme to, co je pro matematizování tolik potřebné: uvědomovat si pohyb rukou.

Díky vnitřní pohyblivosti vzniká schopnost zapojit fantazii při řešení matematických problémů.

Jistotu může dítě při počítání prožít ve správném řešení určitého problému.

Důležité je neustálé procvičování a opakování probrané látky.

Číslo a proměnná

Žáci si osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Další vědomosti se prohlubují na druhém stupni v tematickém okruhu Číslo a proměnná.

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, uvědomují si změny a závislosti známých jevů, Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů a v jednoduchých případech je také konstruují.

Geometrie

Jednou z vůdčích myšlenek tohoto předmětu je rozvoj a podpora názorné prostorové představivosti. V počáteční geometrii, kreslené ještě od ruky, procvičujeme při odhadování proporcí a poměrů jistotu pohybu ruky, která je dobře připravená kreslením forem v prvních školních letech. Základní schopnosti, znalosti a techniky budeme stupňovat přiměřeně věku (s částečným přesahem do jiných předmětů).

Žáci se musí s přibývajícím věkem učit vycítit geometrické závislosti, myšlenkově je uchopit a použít k praktickému řešení - rýsování.

Zacházení s rýsovacími pomůckami má žáky vést k jednoznačné a přesné konstrukci (znázornění).

Radost při rýsování má žákům pomáhat rozvíjet trpělivost, pečlivost a přesnost, stejně jako samostatnou a tvořivou činnost.

Geometrické útvary se učí znát při kreslení, vychází se od pravidelných forem, které nejsou pojednány jako zvláštní případy obecných forem, ale právě jako základní útvary, které nejjasněji hovoří řečí dané formy. Zde dochází k postupnému osvojování pojmů: šikmý, svislý, vodorovný, oblouk, nahore, dole, uprostřed, oblé, hranaté; symetrie osová, středová, souměrnost, shodnost, podobnost, průniky, uzly, křivka, přímka, úsečka, bod, rovinné útvary, úhel, trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh.

Předmět matematika je vyučován hlavně v epochách, které umožňují hlubší propracování daného tématu. V průběhu celého roku je pak probrané učivo procvičováno a rozšiřováno v procvičovacích hodinách (časová dotace pro každý ročník viz tabulka).

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

V předmětu rozvíjíme u žáků především tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Žáky vedeme k sebehodnocení.
- Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.
- Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady při řešení netradičních algebraických a geometrických úloh

Kompetence k řešení problémů

- Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit.
- Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.
- Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.
- Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování.

Kompetence sociální a personální

- Během vzdělávání používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení.
- Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech.
- Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí.
- Učíme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.
- Učíme žáky pracovat v týmu.

Kompetence občanské

- Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování.
- Jsou respektovány individuální rozdíly (národnostní, kulturní).

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci.
- Výuku doplňujeme o praktické exkurze
- Individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáháme žákům při profesní orientaci.

Matematika a její aplikace

1. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, - vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počítání v oboru 1-20 a orientace v číselné řadě 1-100 - čtení a zápis čísel (římských, arabských) - porovnávat čísla na základě množství nebo pořadí - rytmická cvičení a počátky pamětního zvládnutí některých násobkových řad - komutativnost sčítání ($3 + 4 = 4 + 3$) - zavedení všech čtyř základních početních výkonů (sčítání, odčítání, násobení, dělení) v oboru do 20 a písemná forma těchto operací - počáteční cvičení v pamětním počítání 	
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v prostoru (vpravo - vlevo, vpřed - vzad). - znalost hodin ($1/4$, $1/2$, celá hodina). 	Člověk a svět
<p>GEOMETRIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišení kruhu, čtverce, trojúhelníku. Počítání a porovnávání geometrických útvarů (menší, větší, stejný) 	Kreslení forem

2. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v číselné řadě 1-1000 - rozšíření početních výkonů v oboru přirozených čísel do 100 (úlohy s více početními výkony najednou) - rytmická cvičení a pamětní osvojování násobkových řad do 11 - elementární slovní úlohy - odhady a kontrola výsledků - procvičování pamětního počítání - číselná osa 	

M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- stovky, desítky a jednotky ve trojiciferném čísle - porovnávání čísel, odhady výsledků - komutativní násobení ($5 \times 4 = 4 \times 5$)	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- časové pojmy (minuty, hodiny, den, měsíc, rok, včera, dnes, zítra)	Člověk a svět
GEOMETRIE M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- osově souměrné formy - základní útvary v rovině - lomená čára, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh	

3. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- rozšíření oboru přirozených čísel přes 1 000 - desítková soustava - pamětné sčítání a odčítání víceciferných čísel - odhady a kontrola výsledků - míry - váhy a početní cvičení s jejich aplikacemi - pokračování v osvojování násobkových řad (indiv. až do 20), pamětné počítání - násobilka: 2-12 - písemné sčítání, odčítání, násobení a dělení jednociiferným dělitelem bez zbytku přes 1000 - řešení slovních úloh - zaokrouhlování přirozených čísel (desítky, stovky)	Člověk a svět
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času M-3-2-02 - popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Časové pojmy (rok-52 týdnů, 365 dnů, přestupný rok) Vývoj jednotek v průběhu historie	Člověk a svět

<p>GEOMETRIE</p> <p>M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</p> <p>M-3-3-03 - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</p>	<p>Jednotky délky a jejich převody</p> <p>Osově souměrné útvary</p> <p>Základní útvary v prostoru: kvádr, krychle, koule</p>	<p>Člověk a svět</p>
---	--	----------------------

4. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <p>M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</p> <p>M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</p> <p>M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</p> <p>M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p> <p>M-5-1-05 modeluje a určí část celku, požívá zápis ve formě zlomku</p> <p>M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prohlubování písemného sčítání a odčítání víceciferných čísel v oboru do 1 000 000. - zavedení zlomků, poznání zlomku jako díl celku (z části k celku) - zlomek jako porovnávání (vztah k násobení). - užití zlomků v praxi - sčítání a odčítání, jednoduchých zlomků. - převedení nepravých zlomků ve smíšená čísla a obráceně - opakování všech čtyř početních výkonů a písemného násobení a dělení s vícemístnými čísly - pamětné počítání - slovní úlohy 	
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <p>M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tabulky, jízdní řády 	
<p>GEOMETRIE</p> <p>M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce</p> <p>M-5-3-03 znázorní rovnoběžky a kolmice</p> <p>M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník - vzájemná poloha dvou přímek v rovině-náčrty, zavedení pojmů 	<p>Člověk a svět</p>

<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <p>M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady 	
--	--	--

5. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <p>M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</p> <p>M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</p> <p>M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</p> <p>M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p> <p>M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</p> <p>M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel</p> <p>M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty</p> <p>M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opakování čtyř početních výkonů s přirozenými čísly v oboru i více než 1 000 000 - spojení čtyř základních početních výkonů (smíšené příklady) - počítání se zlomky (krácení a rozšiřování, počítání s desetinnými zlomky, znázorňování a porovnávání zlomků) - zavedení desetinných čísel a osvojování vztahu mezi desetinným číslem a desetinným zlomkem - jednoduché početní operace s desetinnými čísly - násobení a dělení čísla 10, 100, 1000 a dál - závorky - stálá péče o pamětné počítání - měření a vážení (jednotky-délkové, obsahové, hmotnostní) - sčítání a odčítání, násobení a dělení zlomků 	
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <p>M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data</p> <p>M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řady 	<p>Globální výchova Člověk a svět</p>

<p>GEOMETRIE M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - základní geometrické útvary a pojmy-konstrukce: bod, přímka, rovnoběžka, kolmice; různoběžky, úsečka, střed, osa - rovinné útvary: kružnice, kruh, čtverec; rovnoběžník, obdélník, trojúhelník - prostorové útvary: krychle, kvádr, koule, kužel, jehlan, válec -základní vlastnosti - jednotky: délkové míry, obsahové míry - výpočty: obvod, obsah - pomocí čtvercové sítě 	
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost 	

Kreslení forem

Obecná charakteristika

Podstatou pro waldorfskou školu specifického vzdělávacího oboru Kreslení forem je umění linie (čáry), jež vede k prožívání pohybových kvalit, tedy duševního pohybu na podkladě bezpředmětné formy – a rovněž naopak: k prožívání formy jako stopy pohybu. Cílem tohoto předmětu je harmonizovat smyslové pohybové vnímání v souvislostech celé lidské bytosti.

Pohyb zachycený ve formě – nikoliv však v ní ustrnulý – prožívají děti v raném školním věku nejprve také na základě vlastního tělesného pohybu (kreslí formy rukama ve vzduchu, nohama na podlaze, „chodí“ formu), později se prožívání formy stále více přenáší do jejich nitra. Ve vztahu formy k prostoru či k ploše se žáci učí objevovat zákonitosti vlastní vnitřní rovnováhy i rovnováhy světa kolem. V tomto aspektu je kreslení forem blízce spřízněno s eurytmií.

Na rozdíl od běžného předmětného kreslení se tedy tento předmět zabývá kvalitativním uchopením bezpředmětných forem jako tvůrčích principů.

Skutečnost, že kreslení forem je z hlediska provádění spřízněno s oblastí výtvarné výchovy, neomezuje jeho širokou působnost v dalších oblastech. Význam utváření linie se nejzřetelněji projevuje v psaní (podpurná cvičení tzv. dynamického kreslení) a v geometrii, která je podporována cvičeními tzv. geometrie kreslené volnou rukou. V pracovním vyučování – v modelování, dřevorezbě či kovotepectví – podporuje schopnost vtiskovat formu různým materiálům. V dramatické výchově a pohybové výchově podporuje rozvoj výrazu v tělesném pohybu – tedy schopnost gesta.

Pohybová podstata, umělecky tvůrčí ztvárnění a kvalitativní přístup – těmito svými základními rysy poskytuje kreslení forem celostní pedagogice účinný nástroj schopný prakticky oslovit a vzájemně harmonizovat volní, citovou i myšlenkovou úroveň vyvíjejícího se člověka.

Hlavní motivy a nástin obsahu vyučování

V 1. a 2. ročníku splňuje kreslení forem především úlohu průpravy a doprovodných cvičení při výuce psaní v rámci vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. Jeho prostřednictvím jsou uskutečňovány vybrané výstupy z českého jazyka

Od 3. do 5. ročníku je kreslení forem obecnějším základem pro geometrické úlohy v rámci vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

1. stupeň - 1. období

Kreslení nebo utváření linií do obrazu jsou předchůdci vyučování psaní. Písmenka prožívají malí školáci nejdříve živě v obrazech. Tak dítě využívá co možná nejdéle své tvořivé síly, než je vedeno k něčemu abstraktnějšímu. A čím bohatší byl umělecký život, jenž obklopoval malé dítě, tím radostněji a bděleji tihne později k uchopení intelektuálních pojmů (symbolické myšlení).

1. ročník

Uchopíme linii jako stopu pohybu. Linie se objevuje ve dvou polárních možnostech: jako přímka a jako oblouk. Při kreslení má dítě prožít charakteristický rozdíl těchto dvou forem: jednoznačný směr přímky vyžaduje a podporuje soustředění, myšlenkou řízenou vůli. Dynamická, k cíli nezaměřená „křivka“ ponechává individuální prostor – pocit určuje vůli. Během 1. ročníku se třídní učitel vrací k těmto základním formám v stále nových obměnách.

Dítě je tak stále více vedeno od prožívání forem k jejich utváření: ve cvičeních vertikálního zrcadlení formy (vlevo – vpravo) je dítě schopno samostatně dotvářet celek obrazem vzoru – vlevo od vertikály je vzor, vpravo dítě dotváří zrcadlový obraz.

2. ročník

Při kreslení forem má být pěstováno vnitřní vnímání. Tuto schopnost vnitřního pohybu můžeme cvičit obdobně jako v 1. ročníku – ve cvičeních horizontálního zrcadlení formy (nahore – dole): dítěti předložíme pouze horní polovinu horizontální formy a ono samo musí hledat odpovídající doplnění dole. Dítě přitom musí „vnitřně ožít“ a předložený tvar vnímat jako něco „nehotového“. Cílem tedy je, aby dítě ve své představě (a přirozeně i na papíře) doplnilo a dokončilo, co je nedokončené, nehotové.

3. ročník

V návaznosti na osovou symetrii budeme cvičit volné „asymetrické symetrie“. U těchto cvičení se už nejedná o symetrii, která spočívá na vztazích „vpravo – vlevo“ nebo „nahore – dole“, ale o formy, které se rozvíjejí ze svého středu na tři strany (ven) a k nimž má dítě najít dotvářející formy, které vedou dovnitř. Cílem je, aby byla opět nastolena rovnováha a harmonie ve vztahu uvnitř a vně. To podporuje větší samostatnost a pohyblivost představ, které se začínají rozvíjet teprve s devátým rokem.

Rozvíjíme cit pro okolí formy: forma nežije sama o sobě, ale utváří také své okolí. Zde se výrazně uplatňují dostatečné zkušenosti dětí s barvami, které získaly při akvarelovém malování.

Tím se v dítěti rozvíjí cit pro styl: jde přece o to, aby rozvíjelo svou schopnost, nalezlo odpovídající formu. Tato cvičení jsou zároveň vhodná pro vytváření vnitřních prostorových představ, které pomáhají kvalitativně připravit na geometrii.

1. stupeň -2. období

4. ročník: Po 10. roce jde také o to, aby se pozornost žáků obrátila na formy v jejich okolí. Co doposud kreslili volným způsobem – bez předmětného spojení, to nacházejí nyní jako formy kolem sebe.

V procesu proměny forem dále rozvíjíme prostorovou představivost dítěte. Křížením a protínáním linií silně oslovujeme vědomí dítěte. Tím u něj také podporujeme schopnost koncentrace.

V tomto školním roce nabízí východiska pro kreslení forem látka k vyprávění (severská mytologie): v jednodušších proplétaných pásech a uzlových motivech (rytina písma, na brožích a náramcích; zdobení helem, zbraní, lodí; keltské a langobardské proplétané motivy). S těmito motivy přichází nové téma – „vpředu a vzadu“.

V této souvislosti můžeme vázat také lodní uzly a potom je i nakreslit. Není na škodu, když dále vytváříme formy vycházející z kruhu, ale stejně dobře lze vycházet z trojúhelníku, čtverce, pětiúhelníku a šestiúhelníku.

5. ročník

V 5. ročníku převádíme kreslení forem do základů geometrie. Opět můžeme začít s elementárními polaritami kruhu a přímkou. Žáci pracují bez kružítka a pravítka, tedy „volnou rukou“. Jednotlivá cvičení akcentují pohyblivou proměnlivost geometrických forem. Přestože se v této „geometrii volné ruky“ jedná o nejelementárnější zážitky, je velmi plodné nechat žáky procítit něco právě z této dimenze, která přesahuje prospěšnou a praktickou stránku běžné geometrie. Bude to o to snadnější, když se podaří, aby kromě působících zákonitostí geometrie děti procítili také krásu jejich tvarů a přísně určenou souhru jejich vzájemných vztahů.

Je možné pokračovat v kreslení forem, souvisejících s látkou k vyprávění (Mezopotámie, Indie, Egypt, Řecko).

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

Kompetence k učení:

- pěstujeme u žáků schopnost průběžného odhadu stavu práce (která část formy je správná, která místa je třeba pozměnit)
- individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby sami poznali smysl a cíl učení, aby měli pozitivní vztah k učení, posoudili, aby kriticky zhodnotili výsledky svého učení a diskutovali o nich

Kompetence komunikativní

- pěstujeme v žácích schopnost pozorování forem a výstižné formulace toho, co je správný tvar a co je třeba u formy změnit
- učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných
- podporujeme přátelské vztahy

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k pomoci a povzbuzování navzájem
- žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
- učíme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

Kompetence občanské

- vedeme žáky k zamýšlení se nad individuálními rozdíly lidí projevujícími se odlišností jejich výtvorů

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení vytvořeného díla
- vedeme žáky k pravidelnému dokončování práce

Kreslení forem

1. stupeň

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata;
<p>Od elementárních forem k základu písma (výstupy - Český jazyk) ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p>	<p>1. ROČNÍK - přímka (svíslá, vodorovná, šikmá) a oblouk v mnohonásobných obměnách s důrazem na rytmus formy - jednoduché oblé a hranaté formy - v sobě uzavřené formy: trojúhelník, kruh, ovál (elipsa), osmička (lemniskáta) - spirála: zavíjení a rozvíjení - jednodušší hvězdy - vertikální symetrie (zrcadlení vlevo-vpravo) - kreslení jako předcvičení k psaní (dynamické kreslení)</p> <p>2. ROČNÍK - rytmická cvičení s elementárními formami - rozvíjení dynamického kreslení - snadné proměny forem (oblé v hranaté) - horizontální symetrie (zrcadlení nahoře - dole) - symetrie osová, čtyřstranná symetrie - jednoduché copy (splétané pásy) - lemniskáty a jejich variace</p>	<p>OSV3, OSV5</p> <p>Výtvarná výchova Matematika (geometrie) Český jazyk</p> <p>OSV3, OSV5 Výtvarná výchova Matematika (geometrie) Český jazyk</p>

<p>Geometrie volné ruky (Výstupy - Matematika - geometrie v rovině a prostoru) M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</p>	<p>3. ROČNÍK - uvnitř a vně: cvičení asymetrické symetrie - okolí a střed formy - jednoduché uzly</p> <p>4. ROČNÍK - k daným formám hledat doplnění do celku, nedokonalé zdokonalit, završit - proměňovat: oblé v hranaté, hranaté v oblé, čtyřnásobné v pětinásobné apod. (geometrické aspekty forem) - formy z keltské a langobardské kultury</p> <p>5. ROČNÍK - spirály, spirálové pásy, spirálová pečeť - jednoduché uzlové variace - formy stahovat a uvolňovat - formy z řecké a etruské kultury</p>	<p>OSV3, OSV5</p> <p>Výtvarná výchova Český jazyk</p> <p>Výtvarná výchova Matematika (geometrie)</p> <p>Výtvarná výchova Matematika (geometrie)</p>
--	---	---

Cizí jazyk

Charakteristika předmětu

Výuka cizího jazyka směřuje v plné míře k naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru RVP ZV Cizí jazyk.

1. STUPEŇ

1. období (1. – 3. ročník)

Výuka v prvním období je založena na „úplném ponoření“ do cizího jazyka, vychází z přirozené schopnosti napodobovat, která je základním principem učení až do devíti let. Zpěvem písní a recitací básní a říkadel, doprovázených gesty a mimikou, se děti seznamují s mluvenou formou jazyka, s jeho charakteristickými zvuky a melodiemi. Ponoření do jazyka napomáhají také hry a dramatizace příběhů. Učitel se snaží vést výuku pokud možno jen v cizím jazyce.

Přesné porozumění není v tomto období cílem práce. Důležitější je zprostředkovat dítěti intenzivní prožitek jazyka, jelikož nevědomě vstřebané obsahy budou vědomě vyzdvíženy v pozdějších letech. Slovní zásoba se v tomto věku většinou nepřekládá, děti si slova, fráze a větné celky postupně osvojují z kontextu výuky. Také gramatické struktury jsou zatím užívány a procvičovány výhradně v kontextu, žáci je užívají na základě nápodoby, bez vědomého učení.

Významným prvkem výuky je rytmus, ať už jde o rytmus prožívaný skrze jazyk nebo o rytmus vlastního vyučování. Rytmus v tomto věku výrazně podporuje paměť. Sborová recitace se střídá s recitací ve skupinách a spěje k samostatnému projevu jednotlivých žáků v krátkých dialogích, často inspirovaných básněmi nebo určitým tématem. Při rozhovorech se žáci seznamují se základními obraty společenského styku, učí se reagovat na otázky a pokyny.

Také vyprávění krátkých příběhů hraje, stejně jako v hlavním vyučování, už od 1. ročníku důležitou roli. Poslechem souvislého sdělení se děti učí sledovat proud cizí řeči a rozvíjí porozumění slyšenému textu. Obsah vyprávění často navazuje na témata v hlavním vyučování.

2. období (4. – 5. ročník)

Ústní práce se dále rozvíjí. Děti v tomto věku mají dobrou paměť a velký potenciál k učení. Jejich cit pro řeč jim navíc umožňuje vnímat krásu cizího jazyka. Texty k recitaci a písni proto nabývají na obsahu a na obtížnosti. Recitací a řečovými cvičeními pokračují žáci v osvojování čisté výslovnosti a správné větné melodie a také v rozšiřování idiomatické slovní zásoby. Učitel jednoduše a obrazně uvede obsah básně nebo písni, kterou se děti dále učí opakováním po učiteli.

Ve věku 9 – 10 let se u dětí vyvíjí nový, individuálnější přístup k jazyku. Nejvýznamnějším prostředkem individuálního uchopení jazykového materiálu je nově zavedené psaní a čtení. Dříve, než žáci dostanou tištěné texty, učí se číst to, co sami napsali. Žáci nabývají schopnosti dívat se na cizí jazyk s odstupem, porovnávat ho s mateřským jazykem a s pomocí učitele objevovat jeho pravidla. Učitel je vede k tomu, aby objevená pravidla zkoušeli sami v praktické podobě formulovat, poté je společně zapisují do sešitu. Ve výuce jazyka roste důraz na poznávání reálií anglicky a francouzsky mluvících zemí a jejich porovnávání s přírodními i kulturními podmínkami v České republice.

Ve 4. ročníku je stěžejním tématem výuky přechod k psaní, seznamování se s grafickou podobou slov. Velká část hodin je věnována pečlivému zapisování známých textů do sešitů a následné práci s nimi (čtení, dramatizace, rozhovory, procvičování pravopisu slov, vyvozování pravidel).

Od 5. ročníku začíná vědomé vyučování, rozšiřování a procvičování slovní zásoby. Žáci jsou podporováni v tvořivém přístupu k jazyku a v tvůrčím používání známých výrazů. Tomu napomáhá poslech a četba živých a výstižných popisů lidí, míst a situací a také odpovídající domácí úkoly. Prohlubuje se porozumění pro zákonitosti jazyka, pro gramatiku.

Forma realizace

V 1. a 2. ročníku se anglický a francouzský jazyk vyučuje s časovou dotací 2 vyučovací hodiny týdně. Od 3. – 5. třídy jsou to 2 + 2 vyučovací hodiny týdně.

Anglický jazyk

1. třída

V první třídě přijímají děti vše s nadšením, sympatiemi a otevřeností. Výchozím bodem výuky je napodobování sborovým zpěvem a řečí, většinou doprovázených gesty a mimikou. Děti by měly co nejdříve získat příležitost mluvit ve skupinách a také samostatně. Hlavními sloupy výuky je básnický formovaná řeč - rytmus a rým. Běžná řeč v próze, která se používá od začátku, je jiná. Velkou roli mají také hry. V nich se děti dostávají zcela do činnosti a k tomu náležitým aktivitám. Velký význam má také vyprávění. Posloucháním se děti učí sledovat proud cizí řeči. K tomu se vytváří schopnost porozumět slyšenému textu.

Na konci školního roku by toto měla většina dětí ovládat. Proto musí být látka často opakována a procvičována.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného	Verše, písni a pohybové hry (These are my eyes, these are my toes) Prstové hry, hry v kroužku Jednoduché pokyny („go to the blackboard“, „look out of the window“) Rytmické, praktické a hravé osvojování slovní zásoby (čísla 1 –	Výtvarná výchova Hudební výchova Český jazyk

textu, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	10, části těla, barvy, základní činnosti během dne, oblékání, základní zvířata ...) Jednoduché rozhovory a dialogy (rodina, přátelé,...) Poslouchání a učení se z paměti příběhům (pohádky a jiné) + malé dramatické scénky	
---	---	--

2. třída

V tomto školním roce hraje ve vyučování velkou roli dualistický prvek (otázka a odpověď, ano – ne, ty – já). Děti mají mnohem větší podíl na výuce než v první třídě. V nejlepším případě reagují na autentické situace, např. když je do třídy pozván rodilý mluvčí. Také stavba hodiny a aktivity v hodině by měly být více rytmicky a silně kontrastně zdůrazněná: tiché přijímání jednotlivých hlásek a jemností řeči se střídá s živými hlasitými hrami. Tak se vytvoří dynamické vyrovnání mezi tichou a hlasitou řečí, mluvením a nasloucháním. Jednotlivá témata rozhovorů se musí lišit a být rozšiřována (např. počet možných odpovědí na určitou otázku: „How do you get to school?“)

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Aktivity a témata z první třídy jsou dále rozvíjeny formou her a říkadel Nová témata: počasí, věci kolem nás, ovoce a zelenina, dny v týdnu, roční období, měsíce, počítání 1-20, slovíčka z říše přírody, činnosti během dne, oblečení, příběhy o zvířátkách Hry, které používají opakování struktur a slovíček Naslouchání jednoduchým příběhům a malé dramatické scénky Základní otázky a odpovědi o sobě (Who are you? Where do you live? How old are you?..)	Výtvarná výchova Hudební výchova Český jazyk

3. třída

Ve třetím školním roce musíme počítat s větší schopností žáků porozumět. Děti mají velký smysl pro jazyk, pro různé nuance v mluvené řeči a pro zdůrazňování jednotlivých slov, jsou schopni naučit se delší texty nazpaměť. Baví je hrát různé scénky – především zábavné, ve kterých mají různé role. V tomto školním roce začíná příprava dětí na čtení a psaní pro 4. třídu. Děti se učí texty, které budou později psát. Procvičujeme základní prvky a gramatiku jazyka (jednotné, množné číslo).

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou	Aktivity a témata z první třídy jsou dále rozvíjeny formou her a říkadel Nová témata: počasí, věci kolem nás, ovoce a zelenina, dny v týdnu, roční	Výtvarná výchova Hudební výchova Český jazyk

<p>výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</p> <p>CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</p> <p>CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>období, měsíce, počítání 1-20, slovíčka z říše přírody, činnosti během dne, oblečení, příběhy o zvířátkách</p> <p>Hry, které používají opakování struktur a slovíček</p> <p>Naslouchání jednoduchým příběhům a malé dramatické scénky</p> <p>Základní otázky a odpovědi o sobě (Who are you? Where do you live? How old are you?..)</p>	
--	--	--

4. třída

Ve věku kolem deseti let se u dětí vyvíjí nové silné sebevědomí. To, co se děti doted' naučily jako celek, musí nyní být individualizováno. Mluvená řeč se rozvíjí živou formou dál. To znamená řečová cvičení, verše, básně, písně, ale i hry s otázkami a odpověďmi. Zavádíme psaní a to slouží dětem jako prostředek individuálně psát jednotlivé věci, které v této době existují ve vědomí dětí ve třídě.

Děti potřebují ve svém okolí určitý řád při své školní práci. K tomu je velmi důležité strukturovat stavbu hodiny. Jednotliví žáci budou potřebovat pozornost a podporu učitele, protože psaním se projeví chyby, které nepoznáme při ústní práci.

Psaní v cizích jazycích začínáme texty, které už žáci znají z prvních tří let výuky. Velká pozornost je věnována vedení sešitu, které by mělo být podobné, jako jsou žáci zvyklí z hlavního vyučování. Díky předchozímu procvičení jsou zápisy v sešitech většinou bez překladu do mateřského jazyka. Zpočátku by měl být zaveden jeden sešit na básně a jednoduchá cvičení a později další sešity na slovíčka, diktáty a gramatiku.

Předtím, než dostanou žáci tištěné texty ke čtení, čtou děti to, co samy napsaly. Setkávají se v nové formě s tím, co už slyšely, prožily a naučily se ústně.

Jako první četba jsou vhodné hlavně příběhy, které děti slyšely ve vyprávění v prvních letech výuky.

Vše, co se děti naučí na tomto stupni, by měly nejprve slyšet, např. ve vyprávění nebo předčítání, ne číst spolu s učitelem.

Slovíčka si mohou děti, potom kdy je procvičily, psát po částech, které spolu souvisí (např. části těla, roční období...). Tyto listy by měly být jen v cizím jazyce. Děti by také neměly psát cvičení jako slovo za slovem. Co nejčastěji by se měly používat ústně v celých větách v odpovídajícím tvaru ve větě i s jednoduchými přídavnými jmény. Děti se mohou setkávat s těmito slovy tak, že učitel vytvoří z těchto slov příběh, který je dětem blízký. Z tohoto příběhu může dvě, tři nejdůležitější věty napsat na tabuli. Text může obsahovat tolik opakování, kolik je potřeba.

Jako další cvičení mohou být písemné úkoly z jednoduchých diktátových textů (např. dvě věty, které děti umí nazpaměť a nyní je mají napsat).

Zpívání a recitování, stejně jako malé rozhovory tvoří další důležitou část vyučování.

Učitel musí dávat pozor na to, aby žáci všem gramatickým formám opravdu rozuměli. Měli by také najít základní pravidla a sami je formulovat (pragmatická pravidla na rozdíl od těch, které najdeme v běžných učebnicích gramatiky.) Rozhovory o gramatice vedeme v mateřské řeči.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Psaní veršů, básní a písní, které se děti naučily v prvních třech ročnících a nyní je čtou jako svou první četbu	Český jazyk Hudební výchova

<p>CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <p>CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>Procvičování abecedy, krátké diktáty, rozdíl mezi psanou a čtenou podobou slova</p> <p>Zavedením gramatiky zažívají děti poprvé: přítomnost (často užívanými slovesy) spolu s osobními zájmeny (ostatní časy v textech), druhy slov, množné číslo, přídavná jména, předložky.</p> <p>Další práce s tázacími zájmeny, určitý/neurčitý člen, sloveso to be, to have</p> <p>Píšeme krátké texty o zvířatech, o počasí, o předmětech doma</p> <p>Děti se učí a recitují nové básně o přírodě, ročních obdobích a ty, které se vztahují k hlavnímu vyučování</p> <p>Hry, malé dramatické scénky, hádanky a podobné části vyučování</p>	<p>Výtvarná výchova</p>
--	--	-------------------------

5. třída

Děti v tomto věku (11 let) disponují dobrým rytmickým myšlením. Mohou a měly by se naučit mnoho nového. Je to také věk, kdy může být pěstována krása řeči. To může učitel podporovat tím, že bude co nejčastěji podporovat kreativitu dětí. K tomu jsou dobré odpovídající domácí úkoly. Samotné hodiny by měly být živé a mnohotvárné a také tempo výuky by se mělo měnit. Děti rády recitují dlouhé básně a mohou zpívat náročnější kánony. Prohlubuje se porozumění pro gramatiku, pro kterou se připravovaly už ve 4. třídě. Slovíčka by se měla více procvičovat a učit zpaměti. Děti mohou zkusit být kreativní a psát samy básně na určité téma, jako např. přírodní nálada nebo o zvířatech.

Ústní práce pokračuje ve formě dialogu – otázka a odpověď, řečových cvičení a mnoha různých básní. Recitování je dobrým prostředkem pro děti k dobré a jasné výslovnosti a rozvíjení autentické melodii vět. Žáci se nemají básně učit z papíru, ale opakováním po učiteli. Idiomatická řeč a slovní zásoba se také rozšiřuje recitováním. Když uvádíme novou báseň, stačí, když učitel řekne jednoduchými slovy obsah bez dalších podrobností, ale zato s velkou fantazií.

Čím pestřejší je slovní zásoba, tím více jsou děti povzbuzovány používat kreativně nová slova, např. psát krátké příběhy. Abychom vzbudili větší zájem o nová slovíčka, měly by děti slyšet a číst mnoho názorných a charakteristických popisů lidí, míst, situací, ...

Při práci s četbou je důležité, uvést nová slova před tím, než se s nimi děti setkají v textu. Můžeme se také současně zabývat dalšími tématy souvisejícími s textem. Otázky k porozumění textu probereme nejprve s celou třídou ústně. Nejdříve po tomto je začínáme psát, můžeme je zadat i jako domácí úkol.

V mateřské řeči zavádíme nové gramatické struktury. Po procvičení a pochopení těchto struktur můžeme tato pravidla co nejjednodušeji zapsat do gramatického sešitu, samozřejmě v mateřské řeči a formulované dětmi. Je opravdu dobré mít zcela samostatný gramatický sešit a vést ho od 5. do 9. třídy. Mohou také srovnávat mateřskou řeč s angličtinou.

Pro děti bude k dispozici malá anglická knihovna.

K získání zájmu dětí je také dobré pracovat s dětmi na dramatických scénkách a malých divadelních rolích.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
<p>CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <p>CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>Recitace, písně, básně, divadlo, vyprávění, čtení textů</p> <p>Procvičování slovní zásoby z četby a dalších témat, pravidelné krátké diktáty</p> <p>Návrhy pro gramatiku:</p> <p>Přítomný čas prostý a průběhový (věty kladné, záporné a tázací)</p> <p>Tvoření množného čísla, i nepravidelné</p> <p>Slovesa to live, like, can</p> <p>Předložky</p> <p>Tázací zájmena</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Hudební výchova</p>
<p>CJ-5-2-02 - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <p>CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře</p>		

Francouzský jazyk

1. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</p> <p>CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</p>	<p>Říkanky, básničky, verše, rozpočítadla</p> <p>Prstové hry</p> <p>Písňe doprovázené pohybem</p> <p>Jednoduché pokyny, ukazování a pojmenování</p> <p>Tematické okruhy: dny v týdnu, roční období, základní číslovky do 10, části těla, denní režim, barvy, předměty ve třídě, pozdravy, rozloučení, konverzační témata (jméno, bydliště)</p> <p><u>Gramatická část:</u> jednoduché větné struktury otázky a odpovědi – to je..?/je to..?/máš?</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Český jazyk</p>

2. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<p>CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</p> <p>CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</p>	<p>Tematické okruhy a aktivity z 1. třídy jsou dále rozvíjeny</p> <p>Postupně obsáhlejší říkanky, básničky, verše, rozpočítadla, písňe</p> <p>Poslech vyprávění, dramatizace</p> <p>Jednoduchá konverzace</p> <p>Tematické okruhy: měsíce, základní číslovky do 20, oblečení, denní režim, barvy, přírodní jevy, zvířata; konverzační témata (věk, rodina, škola)</p> <p><u>Gramatická část:</u> otázky, odpovědi – to je..?/je to...?/máš?, otázky –Tvary slovesa „být“ a „mít“</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Český jazyk</p>

3. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<p>CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</p>	<p>Tematické okruhy a aktivity z 1. a 2. třídy jsou dále rozvíjeny</p> <p>Básně, písňe, říkadla, abeceda, rčení, pořekadla, řečová cvičení</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Český jazyk</p>

<p>CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</p> <p>CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>Ukazování a pojmenování, jednoduchý popis obrázku</p> <p>Poslech vyprávění a dramatizace, hry</p> <p>Jednoduchá konverzace</p> <p>Tematické okruhy: průběh dne, hodiny, čas, další číslovky, oblečení, město, vesnice, dopravní prostředky, jídlo a pití, nákupy; konverzační témata (cesta do školy, počasí)</p> <p><u>Gramatická část:</u></p> <p>jednoduché větné struktury</p> <p>tvary sloves 1. a 2. osoba</p> <p>Osobní zájmena v základním tvaru</p>	
--	---	--

4. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<p>CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</p> <p>CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <p>CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>Tematické okruhy a aktivity z 1. – 3. třídy jsou dále rozvíjeny</p> <p>Básně, písně, řečová cvičení</p> <p>Zápis veršů, básní a písní, slovní zásoby osvojených v prvních třech ročnících i nově naučených</p> <p>Hlasité čtení zapsaných textů</p> <p>Psaní jednoduchých popisů</p> <p>Příběhy, poslech a reprodukce, odpovědi na otázky, dramatizace</p> <p>Krátké diktáty</p> <p>Tematické okruhy: bydlení, předměty v domácnosti, vlastnosti lidí a věcí, příroda, zvířata, světové strany a orientace v okolí, nákupy</p> <p><u>Gramatická část:</u></p> <p>přítomný čas sloves</p> <p>osobní, přivlastňovací a tázací zájmena</p> <p>procvičování abecedy</p> <p>rod podstatných jmen</p> <p>běžná přídavná jména</p> <p>protiklady, zápor a otázka</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Český jazyk</p>

5. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<p>CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <p>CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>Delší básně, hádanky, přísloví, písně, divadlo, vyprávění, čtení textů</p> <p>Ústní a písemné otázky a odpovědi k textu, reprodukce</p> <p>Psaní jednoduchých popisů</p> <p>Začátek systematické práce se slovní zásobou</p> <p>Práce s dvojjazyčným slovníkem</p> <p>Pravidelné krátké diktáty a testy</p> <p>Tematické okruhy: příroda, příběhy, časové údaje, charakteristika lidí, zvířat, míst, ročních období, osobní údaje</p> <p><u>Návrhy pro gramatiku:</u></p> <p>první seznámení se základními časy (přítomnost, minulost, budoucnost)</p> <p>stavba věty (slovosled)</p> <p>podstatná jména (člen/skloňování)</p> <p>tvary množného čísla</p> <p>zápor a otázka</p> <p>základní předložky</p> <p>zájmena</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Český jazyk</p>
<p>CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <p>CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře</p>		

Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Tento předmět je vyučován ve všech ročnících a je mu věnována v 1.-5. ročníku 1 hodina týdně. Předmět hudební výchova je realizován výstupy ve vzdělávací oblasti Umění a kultura. Dále jsou do

výuky tohoto předmětu zařazena témata z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova.

Ve vyučování hudební výchovy je využívána hromadná, skupinová, popřípadě individuální forma výuky, tyto formy lze navzájem kombinovat. Předmět je realizován v odborné učebně hudební výchovy nebo v kmenové třídě, součástí tohoto předmětu mohou být i návštěvy koncertů apod.

Vzdělávací předmět hudební výchova je nedílnou součástí vzdělávacího procesu na waldorfské škole. Umožňuje žákům uchopovat umělecké a kulturní stránky života formou odpovídající jejich věku. Napomáhá jejich osobnostnímu i sociálnímu vývoji prostřednictvím praktické realizace vlastních prožitků pomocí specifického jazyka hudby a jeho výrazových prostředků.

Společná hudební práce dané třídy by měla být zároveň součástí pokud možno každého vyučovacího předmětu realizovaného formou epoch. Některé z očekávaných výstupů k prvnímu stupni vzdělávacího předmětu hudební výchova částečně naplňují vzdělávací předměty První cizí jazyk a Druhý cizí jazyk, které zaujímají v tomto vzdělávacím programu specifické postavení a získávají od vzdělávací oblasti Umění a kultura dvě hodiny časové dotace.

Tento vzdělávací předmět je zpracován pro jednotlivé ročníky a v jejich rámci (v souladu se strukturou vzdělávacího oboru Hudební výchova v RVP ZV) členěn na následující kapitoly:

- Vokální činnosti
- Instrumentální činnosti
- Pohybové činnosti
- Poslechové činnosti
- Hudební teorie

V průběhu vzdělávacího procesu je kladen důraz na tři základní oblasti, v jejichž rámci je tento vzdělávací předmět uskutečňován. Oblast vědomostní a poznatková zahrnuje hudební teorii, skladbu, dějiny hudby a hudební formy. Oblast pocitová obsahuje uchopování nálad jednotlivých tónin, harmonií a jejich realizaci prostřednictvím různých druhů nástrojů. Třetí oblast – pohybová umožňuje žákům proniknout do sféry hudby pomocí vlastního tělesného pohybu a prožít podstatu rytmu a taktu. Se všemi jmenovanými oblastmi se žáci setkávají jak v práci na společném i individuálním hlasovém projevu, tak v individuální i společné hře na nástroje, v rozhovorech o hudbě a jejích výrazových prostředcích a při poznávacích činnostech.

Základem pro učební osnovy vzdělávacího předmětu Hudební výchova, pro přístup k žákům při procesu vyučování a volbu vyučovacích metod a strategií jsou vývojové fáze osobnosti, jimiž žáci v průběhu základního vzdělávání procházejí. Z nich vyplývají pro tento vzdělávací předmět následující metodické pokyny:

V prvních třech ročnících je žák prostřednictvím nápodoby veden k uchopování hudby jako celku melodického, rytmického i harmonického. Pomocí přirozeného pohybu těla se společně se spolužáky učí písním, aniž by je uchopoval abstraktně či pomocí hudebních znaků. Základním prostředkem procesu učení má být činnost individuální a ve společenství třídy.

V následujících třech ročnících odpovídá způsob vedení vyučovacího procesu žakovým nově nabytým schopnostem uchopení „hudební gramatiky“ – taktu, rytmu, intervalů, tónin, nálad skrytých v harmonii, zápisu hudby. V procesu učení působí prožitek z praktické realizace hudby v souladu s intelektuálním uchopováním hudebních výrazových prostředků.

V průběhu posledních tří let základního vzdělávání jsou ve vzdělávacím procesu vytvářeny příležitosti k vývoji logického myšlení a utváření vlastního úsudku na základě hudební teorie a dějin hudby. Žáci jsou vedeni k uplatňování dosavadních návyků při hře na nástroj a zpěvu a jejich využití pro vědomý rozvoj vlastních schopností.

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

Kompetence k učení

- Žák vybírá vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení se zpěvu, hře na nástroj a pro získání rytmických schopností.
- Umí si najít informace, které se týkají dějin hudby a hudební teorie.
- Seznamuje se s obecně užívanými termíny, znaky a symboly v oblasti hudebních výrazových prostředků.

Kompetence k řešení problémů

- Zamýšlí se nad jednotlivými oblastmi hudební problematiky.

- Porovnávání hudebních stylů a žánrů v dějinných souvislostech a dělá si o nich úsudek.
- Pokouší se uplatnit své poznatky prostřednictvím hudební improvizace.

Kompetence komunikativní

- Je schopen vzájemnému naslouchání a k porozumění zvukům, melodiím atd.
- Poznává a cvičí mimoslovní komunikaci.
- Vytváří si a formuluje si vlastní názor na problematiku jednotlivých oblastí hudby.

Kompetence sociální a personální

- Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke kvalitní a smysluplné spolupráci při společné práci nad hudebním dílem.
- Rozumí notovým záznamům, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.

Kompetence občanské

- Chápe práva a povinnosti souvisejících s uměleckou tvorbou a kulturní sférou lidské společnosti.
- Dokáže se vcítit do tradic vlastního národa, ale i národů Evropy či světa, utváří si smysl pro kulturu a tvořivost, respektuje kulturu jiných národů.

Kompetence pracovní

Ziskává pracovní návyky, které mu později umožní plnit povinnosti a závazky.

1. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	Vokální a pohybové činnosti Jednohlásé písně odpovídající kvintové náladě (pentatonické), písně s volným rytmem, melodie písní cca v rozsahu d-a, může být postupně rozšiřován. Písně doprovázet jednoduchými, přirozenými pohyby, jednoduché kolové tance změnami směru tam a zpět Procvičovat nevědomě uchopení hudební formy Procvičování jednoduchých rytmů nápodobou, taktování na dvě a tři doby	
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	Instrumentální činnosti Hra na flétnu (správné uvolněné držení nástroje, seznámení se zněním prvních tónů, cvičení pro správné dýchání a tvoření tónů, jazykolamy, cvičení správného nasazení jazykem) Hra již známých jednoduchých písní navazující na vokální činnosti a cvičení) Realizace a improvizace doprovodů k příběhům pomocí melodických nástrojů (kantely, metalofony).	OSV3, OSV5, OSV7, OSV8
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.		
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	Poslechové činnosti Rozlišení výšky tónů. Procvičování schopnosti ztišit se a naslouchat. Generální pauza (okamžité zmlknutí) – jako cvičení pozornosti	Český jazyk

2. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	Vokální a pohybové činnosti Rozšíření dosavadního jednohlasého písňového repertoáru. Rozšiřování hlasového rozsahu, dechová a intonační cvičení vycházející z obrazů (příběhů), z kvalit a nálad.	OSV3, OSV5, OSV7, OSV8
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	Provázení písní přirozeným pohybem, tance k ročním obdobím, kolové hry (např. lidové). Procvičování složitějších rytmů bez vázanosti na takt.	
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	Instrumentální činnosti Hra na flétnu (upevňování návyků správného dýchání a tvoření tónu, prstová cvičení prostřednictvím vhodně volených písní). Realizace doprovodů k příběhům či hrám na melodicko-rytmické a rytmické nástroje.	Český jazyk
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	Improvizované hudební rozhovory s užitím nástroje či hlasu k vyjádření nálady nebo charakteru zvířat v bajkách. Poslechové činnosti Vědomí výška tónu a melodie. Procvičování schopnosti ztišit se a naslouchat.	

3. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	Vokální činnosti Zpěv písní v jednohlase s pevně danou tóninou. Zvětšování repertoáru lidových písní Počátek zavádění dvojhlasu v souladu s historickým vývojem.	OSV3, OSV5, OSV7,
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	Jednoduché kánony Péče o hlas (rozšiřování rozsahu, cvičení dechu, procvičování intonace a síly tónu). Témata písní se váží k ročníkovému tématu a tématům hlavního vyučování, jsou využívána témata i prvních dvou ročníků.	OSV8 MUL3
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	Instrumentální činnosti Hra na sopránovou zobcovou flétnu vhodně volenými písněmi a cvičeními, realizace písní v návaznosti na	Člověk a svět (epocha řemesel)

<p>HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.</p>	<p>vokální činnosti, realizace prvního dvojhlasu také v návaznosti na vokální činnosti. Hra na rytmické a jiné melodické nástroje (instrumentální práce ve skupinách, cvičení bdělosti při střídání skupin, realizace improvizovaných doprovodů k písním, přede hry, do hry).</p>	
<p>HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.</p>	<p>Pohybové činnosti Tance (rozšíření repertoáru prvních dvou ročníků), proplétání. Procvičování jednoduchých rytmů vázaných na takt a metrum. Prožívání výšky, síly, délky tónu pomocí pohybu. Poslechové činnosti Poslechové hry (převádění výšky, síly a délky tónu a metra do vědomí). Rozvíjení schopnosti naslouchat např. pomocí poslechu skladeb nacvičených v individuální nástrojové výuce. Hudební teorie Úvod do psaní not - stupnice C-dur</p>	
<p>HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.</p>		

4. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
<p>HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.</p>	<p>Vokální činnosti Bohaté prožití malé a velké tercie jako příprava puberty Individuální a společná realizace lidových, vandrovnických, řemeslnických a umělých písní. Rozvíjení vícehlasu (složitější kánony, první vícehlas v terciích). Péče o hlas (rozšiřování rozsahu, cvičení dechu, procvičování intonace a síly tónu).</p>	<p>Člověk a svět OSV3, OSV5, OSV7, OSV8</p>
<p>HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny.</p>	<p>Instrumentální činnosti Rozvíjení schopnosti ve hře na zobcovou flétnu (hra písní v tóninách D dur, G dur, F dur, prstová cvičení na základě vhodně volených písní).</p>	<p>OSV6 MUL3</p>

HV-5-1-03 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní.	Hra na flétnu podle notového zápisu (jednoduché a složitější kánony, písně v souladu s vokální činností). Realizace předeher, meziher a doher (na flétnu či jiné melodické nástroje, na rytmické a rytmicko-melodické nástroje). Společné muzicírování s využitím individuálních nástrojů jednotlivých dětí i skupin. Střídání, přesnost nástupů a cvičení bdělosti. Poslechové činnosti	
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not.	Prožívání a poslech jednoduchých forem písní (např. pomocí realizace doprovodu k nim pomocí různých typů nástrojů nebo realizace jednotlivých částí různými pěveckými skupinami), zvědomování dané formy. Uchopování intervalů prostřednictvím poslechu. Rozdíl mezi dechovými a smyčcovými nástroji a seznámení se s dalšími skupinami nástrojů. Hudebně-pohybové činnosti	
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.	Procvičování složitějších rytmů vázaných na takt. Rozšíření repertoáru již známých tanců. Hudební teorie	
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	Přechod od vnitřního prožitku k notám, zavedení notového sešitu Úvod do výuky intervalů (například pomocí klaviatury) Vědomé uchopení délek not a taktu v notovém zápisu, taktování. vyprávění epizod, krátkých příběhů ze života známých umělců.	Matematika (zlomky)

5. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.	Vokální činnosti Zpěv písní a skladeb v dur a moll. Zpěv písní s návazností na ročníkové téma – starověké Řecko. Péče o hlas (rozšiřování rozsahu, cvičení dechu, procvičování intonace a síly tónu). Instrumentální činnosti	OSV3, OSV5, OSV7,

<p>HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not.</p>	<p>Hra na flétnu (dvojhlasé a tříhlasé polyfonní skladby, jednoduché harmonické homofonní skladby). Nácvik hry z “partitury” (notového zápisu s více systémy). Realizace jednoduchých improvizací. Poslechové činnosti Prožívání, poslech a pozorování metroritmických prostředků v řeckých tancích.</p>	<p>OSV8 MUL3</p>
<p>HV-5-1-03 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní.</p>	<p>Rytmické diktáty. Zvědomování kvality tónů, dynamiky, metra, tempa a jiných výrazových prostředků na základě realizace a poslechu živě realizovaných skladeb. Poslech písní a jednoduchých skladeb a zvědomování jejich formy. Poslech intervalů. Hudebně-pohybové činnosti Pohybové improvizace k hudbě, naznačení nálady k příběhu s návazností na ročníkové téma.</p>	
<p>HV-5-1-05 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace.</p>	<p>Řecké tance. Hudební teorie Pozorování a poznávání různých typů kánonů skrze realizaci a poslech možnost grafického znázorňování 2-3hlasých kánonů v partituře)</p>	
<p>HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.</p>	<p>Durové stupnice a tóniny do dvou křížků a béček, intervaly, kvintový kruh. Obrazně pojatá výuka forem (např. malá a velká písňová forma, rondo atd.).</p>	
<p>HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny.</p>		<p>Dějepis</p>
<p>HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.</p>		

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět provází žáka po celou dobu školní docházky jako potřebné vyrovnávání ostatního vyučování kladoucího důraz především na rozum. Dítě prožívá uměleckou činnost samo sebe i okolní svět ve svém duševnu. Učitel si musí být vědom, že hodiny výtvarné výchovy napomáhají harmonizaci vývoje dítěte. V malbě je posilován především cit, v kresbě je podpořeno myšlení a modelováním vůle.

V nižších ročnících můžeme vnímat uměleckou činnost i jako prostředníka pro propojení rozumových představ přijatých v hlavním vyučování a citového prožitku. Dítě se tak s navozenými představami lépe a trvaleji spojuje. Ve vyšších ročnících, po té co se žák učil pozorně vnímat svět kolem sebe, je stále více podporován ve svébytnějším a kreativnějším projevu.

Témata a techniky vycházejí ze zvláštností věku (vývojová stádia dítěte), ale citlivě je třeba vycházet i ze složení třídy a její vyzrálosti. V 1. až 5. ročníku se používá v malování technika „mokrě do mokrého“. Kresba se cvičí pomocí voskového pastelu, volně či podle učitelovy předlohy na tabuli. (Kresba je cvičena specifickým způsobem i v hodinách kreslení forem.) Modelování začíná prací s včelím voskem, dále s hlinou, a rovnoměrně přibývá do výtvarného vyučování zejména od 4. ročníku, ve vyšších ročnících se pracuje i např. s kamenem – sochaření.

Ve výtvarné výchově děti dotvářejí průběžný život školy přípravou pozvánek, kulis, plakátů, masek, oznámení atd.

V nižších ročnících učitel slovně postup krokuje a doplňuje ukázkou. Barvy jsou voleny na základě společného hledání a rozhovoru. Starší žáci se „učí vidět“ a pozorovat pomocí modelů a předloh. Nejstarší žáci jsou podněcováni k svobodnému a uměleckému přepisu skutečnosti a zároveň k objevování sebe sama. Dostávají příležitost k experimentování, používají různé formáty, kombinují materiály.

Zejména v nižších ročnících spolupracuje učitel výtvarné výchovy úzce s učitelem epochového vyučování a dotváří umělecky obsah jeho hodin. Těžiště tematické kresby je často přímo v epoše. Ve vyšších ročnících je možná i spolupráce s ostatními uměleckými činnostmi (hudební výchova, dramatická výchova, tanec, aj.) Řada dalších výtvarných technik je zařazena do předmětů ručních prací a řemesel.

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy v předmětu Výtvarná výchova směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Poznání, že častým opakováním a cvičením motorických dovedností se zvyšuje jistota provedení
- Obohacování představy získané v naukových předmětech o smyslový prožitek a přispívání k lepšímu zapamatování, prožívání a ztvárňování kvality protipólných pojmů
- Spojení spolupráce ruky a oka, zlepšování prostorové orientace a odhadu

Kompetence k řešení problémů

- Rozvoj schopnosti svobodně uměleckou cestou přistoupit k řešení zadaného tématu
- Sledováním práce spolužáků poznávání, že možnosti řešení mohou být různé

Kompetence komunikativní

- Rozšíření slovní zásoby o odborné pojmy
- Cílené učení se schopnosti vyjádřit svůj prožitek a cíl svého snažení, zároveň i učení se schopnosti srozumitelně popsat viděné
- Poznání, jak umělecká práce může být možností mimoslovního dorozumění a má všeobecnou platnost

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjení spolupráce při společné přípravě a úklidu materiálu
- Úspěchy v umělecké tvorbě posilují sebevědomí žáků méně schopných v jiných předmětech
- Posilování etického citění

Kompetence občanské

- Kultivace vlastního vkusu a jeho obhajoba
- Uznávání cizího tvůrčího snažení a respekt k němu

Kompetence pracovní

- Vytváření pozitivního vztahu k uměleckým a manuálním činnostem

- Schopnost pracovat na základě slovního návodu a předvedené ukázky
- Dodržování zásad bezpečnosti při práci, používání pracovního oděvu
- Schopnost přiměřené pracovní výdrže při samostatné tvůrčí práci
- Schopnost posuzovat vlastní výsledek práce a porovnávat s prací ostatních

1. stupeň – 1. období (1. až 3. ročník)

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
<p>VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</p> <p>VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</p> <p>VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</p> <p>VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</p> <p>VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje</p>	<p>Malování Bezpředmětná témata spojená s vyprávěním pohádek, bajek, legend a příběhů Vyjádření základních elementů a kvalit barvou: země, vzduch, světlo a temnota, teplo a chlad, slabý, silný, dobrý, zlý ... Barva ohraničená – rozplynulá, světlá – tmavá, studená – teplá, uvnitř – kolem Technika mokré do mokrého, akvarelové barvy</p> <p>Kresba Tematická kresba a formování linií má těžiště v hlavním vyučování. Cvičení na souhru ruky a oka. Kresba voskovým pastelem vychází z barevné skvrny bez pevné kontury. Kresba podle předlohy na tabuli.</p> <p>Modelování Modelování s hlinou a voskem. Zážitek účinku tlaku na měkkou hmotu, proměny formy.</p> <p>1. ročník Malování Příběhy barev Úvod do techniky mokré do mokrého Primární barvy: poznávání kvality 1 barvy, v kombinaci 2 barev poznávání vlastností a vztahů mezi barevnými plochami Kresba Kresba voskovými pastely provází témata hlavního vyučování, barevné plochy, linie vytváří hranice mezi sousedními plochami Modelování Seznámení s technikou modelování se včelím voskem</p> <p>2. ročník Malování</p>	<p>OSV1, OSV2, OSV4, OSV5, OSV11</p> <p>ENV1, ENV2, ENV3, ENV4</p> <p>Mezipředmětové vztahy - se všemi předměty hlavního vyučování (Český jazyk, Matematika, Formy, Člověk a svět)</p>

<p>obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>Cvičení a společná pozorování zaměřená na zkušenosti s barevnými kontrasty a souzvuky barev Vznik sekundárních barev mícháním základních Cvičení barevných záměn</p> <p>Kresba Kresba voskovými pastely provází témata hlavního vyučování, barevné plochy, linie vzniká jako hranice mezi sousedními plochami</p> <p>Modelování Práce s včelím voskem</p> <p>3. ročník</p> <p>Malování Primární barvy vznikají ze světla a temnoty. Sekundární barvy – míchání primárních barev Stupňování barev oběma směry na barevném kruhu (barevné přiběhy)</p> <p>Kresba Kresba voskovými pastely provází témata hlavního vyučování, barevné plochy, linie vzniká jako hranice mezi sousedními plochami</p> <p>Modelování Práce s keramickou hlinou K tématu stavby domu možno modelovat typy obydlí.</p>	<p>Člověk a svět</p>
---	--	----------------------

1. stupeň – 2. období (4. a 5. ročník)

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
<p>VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</p> <p>VV-5-1-02 - užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v</p>	<p>Malování Umělecké „doznívání“ přijatých obsahů hlavního vyučování (nauka o zvířatech, nauka o rostlinách, mineralogie, dějepis, zeměpis) Spojování čistě barevného projevu s formou, barevná stopa je sušší. Minerály, rostliny, zvířata v barevném okolí – živlu vzduchu, vody, země (který barva pomáhá procítit). Prožívání proměny v průběhu roku: náměty svátků a přírody. Zeměpisné mapy jako příležitost k uchopení škály hnědých a zelených barev. Mytologická témata</p> <p>Kresba Mytologická a vyprávěcí témata: volně i do sešitu pastelem (podle představy nebo na základě předlohy)</p> <p>Modelování Opakování utváření základních tvarů</p>	<p>OSV1, OSV2, OSV4, OSV5</p> <p>ENV1, ENV2, ENV3, ENV4</p> <p>MED7</p> <p>Mezipředmětov é vztahy - se všemi předměty hlavního vyučování, možno i uměleckými předměty</p>

<p>prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</p> <p>VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</p> <p>VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p> <p>VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</p> <p>VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</p> <p>VV-5-1-07 nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>Jednoduchá zvířata, hory a údolí</p> <p>Dějepisné náměty a mytologie (možno práce na společné scéně)</p> <p>4. ročník</p> <p>Malování</p> <p>Tvary zvířat vzniklé z barvy</p> <p>Mytologické náměty</p> <p>Ve společných rozhovorech se učit prostřednictvím vlastností barev (dynamiky, síly) vyjadřovat a chápat přírodní tvary</p> <p>Kresba</p> <p>Mytologická a vyprávěcí témata: volně i do sešitu pastelem (podle představy nebo na základě předlohy)</p> <p>Křížené a proplétané formy – v souvislosti s vyprávěcími tématy motivy keltských, karolinských a langobardských ornamentálních motivů</p> <p>Modelování</p> <p>Jednoduchá tělesa - koule „z hloubky dlaně“</p> <p>Zvířata přetvarováním z koule</p> <p>5. ročník</p> <p>Malování</p> <p>Nálady z říše rostlin</p> <p>Rozlišování barevných kvalit („růžově červená“, „zeleň břízy“ apod.)</p> <p>Vědomější vypracování jemných odstínů a ladění barev</p> <p>V rozhovorech pozorovat rozdíl mezi „náhodným“ výsledkem a vědomým, hledajícím barevně diferencovaným cvičením</p> <p>Kresba</p> <p>Mytologická a vyprávěcí témata: volně i do sešitu pastelem (podle představy nebo na základě předlohy)</p> <p>Formy z řecké a etruské kultury</p> <p>Modelování</p> <p>V souvislosti s naukou o rostlinách – z koule nebo z elipsoidu formy pupenů, plodů a rostlinných tvarů – jako procítění pohybu růstu</p> <p>Tvarování užitných předmětů (Řecko)</p>	
--	---	--

Pracovní činnosti

Předmět Pracovní vyučování je vyučován v samostatných 45minutových hodinách. Hodinovou dotaci čerpá z oblasti Člověk a práce.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací obsah Pracovního vyučování je realizován v průběhu celého základního vzdělání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu).

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Pracovní vyučování je úzce propojeno s uměleckou výchovou - probuzené tvůrčí schopnosti se v pracovních činnostech mnohostranně uplatňují. Vytváření smysluplných a estetických výrobků a prací posiluje vůli a cit, rozvíjí představivost, smysl pro celek i detail, má rozhodující vliv na pracovní inteligenci. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Koncepce obsahu předmětu Pracovní vyučování vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Praktická činnost je ve zvýšené míře zastoupena i ve výuce jiných předmětů a umožňuje žákům získat nejen zručnost, ale díky vlastnímu úsilí i představu o ceně lidské práce a úcty k produktům pracovní činnosti. Žáci se seznamují s pracovními činnostmi tak, jak vznikaly v průběhu vývoje společnosti, získávají úctu k úsilí a umu předcházejících generací. Mají pocit sounáležitosti s předcházejícími i budoucími generacemi a učí se porozumět procesům probíhajícím ve světě, v přírodě a společnosti. Stejně jako v ostatních předmětech jsou dané pracovní činnosti cíleným pedagogickým záměrem, který důsledně sleduje zdravý vývoj žáka a napomáhá jeho dalšímu osobnostnímu rozvoji.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na prvním stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů.

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

Prostřednictvím vzdělávací oblasti člověk a svět práce rozvíjejí žáci své klíčové kompetence těmito způsoby:

Kompetence k učení:

Žáci jsou vedeni k:

- samostatnému a efektivnímu zacházení s pracovními materiály a k hledání vlastních učebních strategií.
- využívání osvojených poznatků a dovedností z jiných předmětů (např. matematiky, fyziky, kreslení forem, atd.) při praktických činnostech.
- samostatnému pozorování a experimentování.
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k pozitivnímu postoji a hodnotám ve vztahu k práci, technice a životnímu prostředí.
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury, je vždy úzce spojená s pracovní činností člověka.

Kompetence k řešení problémů:

Žáci jsou vedeni k:

- samostatnému řešení problémů na základě získaných zkušeností a poznatků.
- ověřování správnosti řešení problémů a aplikování těchto postupů v praktických situacích.
- plánování své práce a překonávání překážek.

Kompetence komunikativní:

Žáci jsou vedeni k:

- hodnocení vlastní práce i práce svých vrstevníků.
- vyjadřování a formulovat svých myšlenky, postojů a pocitů.
- práci s technickou dokumentací (orientaci v pracovních postupech).
- ke spolupráci s druhými.
- zážitku pracovních aktivit jako příležitosti k seberealizaci.
- využívání odborných pojmů z okruhu prováděných prací.

Kompetence sociální a personální:

Žáci

- pracují formou skupinové práce se zaměřením na způsoby komunikace ve skupině. Je jim přitom poskytován prostor pro reflexi a sebereflexi projevů chování a jednání.
- při pracovních činnostech si tříbí schopnost ovládat své chování.
- jsou vedeni k vzájemné pomoci, ohleduplnosti, úctě a upevňování dobrých mezilidských vztahů.
- prostřednictvím smysluplné práce získávají pocit sebejistoty, sebeúcty a pozitivních představ o sobě i o světě

Kompetence občanské:

Žáci jsou vedeni k:

- vzájemnému soužití na základě rovných práv a povinností.
- rozvíjení dovednosti pohotově reagovat v nenadálých krizových situacích (poskytnutí účinné pomoci).
- ochraně zdraví i zdravý svých spolupracovníků.
- přijímání nových rolí v pracovních skupinách a podílení se na kvalitě společné práce.
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách duševní a fyzické práce.

Kompetence pracovní:

Žáci jsou vedeni k:

- pozitivnímu vztahu k práci a odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- organizování a plánování své práce
- používání vhodných pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- osvojení potřebných poznatků a dovedností významných jeho uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- bezpečnému chování na pracovišti
- dodržování pravidel a respektování daných pracovních podmínek
- zhodnocení výsledků své pracovní činnosti hlediska kvality, funkčnosti i z hlediska tradičních kulturních a estetických hodnot

Očekávané výstupy RVP	Učivo WŠ	Přesahy a vazby, průřezová témata;
<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <p>ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</p> <p>ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy</p> <p>ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</p> <p>ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</p> <p>ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</p> <p>ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - výrobky z papíru a přírodnin (ovčí rouno, příze, vosk apod.) - pletení hladce, obrace, okrajová oka, přidávání a ubírání ok - jednoduché pletené výrobky, návrhy - základní techniky háčkování - jednoduché háčkované výrobky podle vlastního návrhu - pletení s pěti jehlicemi: ponožky nebo rukavice - základní techniky tkaní, např. na rámu - jednoduchý tkaný výrobek - jednoduché techniky ručního šití a vyšívání a jednoduchý výrobek - seznámení se s tradičními řemesly, tradičními zemědělskými a stavebními postupy - praktické vyzkoušení některých řemesel 	<p>OSV ENV2, ENV4</p> <p>ČAS</p> <p>M</p> <p>KF</p>
<p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p> <p>ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</p> <p>ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</p> <p>ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</p> <p>ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stavba modelu obydlí podle vlastního návrhu - stavba modelu plaveckého voru - praktické vyzkoušení stavebních postupů - první pomoc při úrazu, bezpečnost práce 	<p>OSV ČAS, M – prostorová představivost</p>
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <p>ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, -zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</p> <p>ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny</p> <p>ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zalévání a pěstování pokojových květin - obdělávání pole, sklizeň a pečení chleba - zpracování obilí (žnutí, mláčení, zbavování plev, mletí) - seznámení se základními zemědělskými plodinami a jejich vegetačním cyklem - elementární pokusy s klíčením semen (pozorování, samostatné vedení) 	<p>OSV ENV1, ENV2, ENV3, ENV4 ČAS</p> <p>M – měření a vážení</p>

<p>vede pěstitelské pokusy a pozorování ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</p>		
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování ČSP-5-1-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně ČSP-5-1-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-1-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ČSP-5-1-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení se základy stolování - příprava jednoduchých pokrmů - první pomoc při úrazu v kuchyni - pravidla a chování při stolování ve třídě - základní vybavení kuchyně potřebné pro přípravu jednoduchého pokrmu 	<p>Projekty – měsíční a roční slavnosti</p>

Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Tento předmět bude vyučován v každém ročníku 2 hodiny týdně, čerpá očekávané výstupy ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví: Tělesná výchova a jeden výstup ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Předmět probíhá v tělocvičně, ale může být realizován i na hřišti, v přírodě, v bazénu, na horách – lyžování, na sportovním stadionu.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitky z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají

korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Východiska a hlavní motivy vyučování

1.– 2. ročník. Z obrazů vyprávění se dítě učí vklouznout do všech možných rolí. Kromě toho se sbližuje s mnohými tělesnými dovednostmi.

3. ročník. Podstatným rysem žáků v tomto věku stupně je lehkost. Zdůrazňujeme „my“. Ještě nepracujeme individuálně na určitém cvičení. Citové a fantazijní vztahy propojují fantazii se skutečností.

4. ročník. Od „my“ přecházíme k „já“. Žák se nejlépe cítí při volné honičce. Z toho vycházíme a opatrně je vedeme k stále více individuálnímu cvičení. Rytmicky vyslovovaná řeč hraje opět důležitou, harmonizující roli. Pohybu se musí účastnit celé tělo žáka.

5. ročník. Žáci ještě nemohou pojmově uchopit prostor. Ten jim však nabízí možnost, aby vytvářeli a rozvíjeli své síly. Žák se chce pohybovat. Ne příliš rychle, ne příliš pomalu. Žák má výslovný vztah ke krouživým pohybům.

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

Kompetence k učení

- Žáka vedeme k samostatnosti, aby byl schopen získané dovednosti kriticky posuzovat a najít v nich smysl pro využití v budoucnosti.
- Žáka vedeme k tomu, aby si uměl rozvrhnout, jak by mohl své učení zdokonalit.
- Žáka vedeme k sebehodnocení.

Kompetence k řešení problémů

- Žáka vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.
- Během vyučování žáka zapojujeme do řešení problémových situací a sám si může vyzkoušet řešení: např. vedoucí skupiny, rozhodčí, apod.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.

Kompetence sociální a personální

- Sociální schopnosti rozvíjíme v průběhu všech aktivit.
- Ve vyučování žáci spolupracují ve skupinách a vzájemně si pomáhají.
- Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se mohou sami podílet.
- Žáky vedeme k sebeovládání při jednání s učiteli, žáky i jinými účastníky vyučování v různých situacích.

Kompetence občanské

- Žáci si společně uvědomují nutnost ustanovení pravidel chování.
- Vedeme žáky k respektování individuálních rozdílů druhých lidí.
- Žáky vedeme k pomoci druhému člověku a ke sportovním aktivitám.
- Při pobytech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci.

Individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáháme žákům při profesní orientaci.

1. – 3. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	Chůze, běh, přirozený pohyb v přírodě: skoky, přeskoky, zdolávání nerovností. Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení. Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu prostřednictvím cvičení ve formě hry.	OSV1, OSV2, OSV3, OSV4, OSV7, OSV9 MUL2
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	Pohybové hry: kolové hry, hry na honěnou, hry se zpěvy a rolemi. Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti: vyjádření rytmu, slova a melodie pohybem, jednoduché tance. Průpravné úpoly – přetahy. Základy gymnastiky – průpravná cvičení, cvičení s náčiním: švihadla, míčky a jiné drobné náčiní – skákání přes lano, švihadlo, chytání a házení míčů. Akrobacie – průpravná cvičení ke kotoulům, atd. Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody Plavání – (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu. Bruslení (podle podmínek) základní techniky pohybu bruslích, hry na sněhu a na ledě.	
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích. TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	Pohybové hry a činnosti.	

<p>TV-3-1-04 ve známých prostorech školy žák uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech.</p>	<p>Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity. Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV.</p>	
<p>ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy. ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením.</p>	<p>Cvičení. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení jako prevence zařazovat do přípravy před pohybovou činností nebo do uklidnění po zátěži.</p>	

4. – 5. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
<p>TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.</p>	<p>Od jednoduchých pohybových her (přípravných) přechází k hrám s jednoduchými pravidly ve skupině.</p>	<p>OSV1, OSV2, OSV3, OSV4, OSV7, OSV9 MUL2</p>
<p>TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.</p>	<p>Přípravná a relaxační cvičení.</p>	

<p>TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her.</p>	<p>Pohybové hry: honičky s náčiním a s překážkami, běžecké hry, krátké štafety propojené s fantazií. Základy gymnastiky: průpravná cvičení na nářadí jako hra a postupný přechod k jednotlivým cvikům, kombinace různých druhů nářadí, rovnovážná cvičení, Akrobacie: kotoul vpřed a vzad, stoj na ruce a přemet stranou – vše s dopomocí, hra. Cvičení se švihadlem, míčem a drobným náčiním – rytmicky, s obměnami v lehkých kombinacích. Průpravné úpoly: přetahy a přetlaky. Základy atletiky: rychlý běh, starty, motivovaný vytrvalý běh, skoky do dálky nebo do výšky, hod míčkem. Základy sportovních her: házení a chytání míče, manipulace s pálkou a jiným herním náčiním. Jednoduché formy míčových her a přechod k hrám s jednoduchými pravidly: vybíjená, košíková, přehazovaná Turistika a pobyt v přírodě, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody Plavání – plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany (splývání, šlapání vody, využití plovoucích předmětů) a dopomoci tonoucím Lyžování, bruslení – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p>	
--	---	--

<p>TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p> <p>TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolu-a a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p> <p>TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p> <p>TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví</p> <p>TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy</p> <p>TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p>	<p>Sportovní hry Pohybová cvičení Rozcvička</p>	
<p>TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</p>	<p>Informační část hodin.</p>	
<p>ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování.</p> <p>ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením.</p> <p>ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele.</p>	<p>Relaxační cvičení. Techniku speciálních cvičení koriguje podle obrazu v zrcadle nebo podle pokynů učitele.</p>	

Člověk a jeho svět

Charakteristika předmětu

Tento předmět je komplexní a jako jediný je koncipován pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Prvouka je tvořivě integrována do epoch českého jazyka a matematiky, do všech ostatních předmětů, do výchov uměleckých a pracovních činností, do rytmické části výuky epochy a do vypravování pohádek a bajek.

Začínáme s dětmi od světa dětem nejdostupnějšího, od hodnot prožívaných a poznávaných v pohádkách a bajkách přecházíme postupně k péči o životní prostředí (hodnotám ekologickým). Hlavní cíle jsou zde zamýšleny ve vytváření hodnotových postojů dětí v myšlení, citění a ve vůli.

Na společné cestě s dítětem vycházíme z úrovně dětské orientace v nejbližším prostoru domova, školy (poznávání okolí domova a školy).

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi (tolerance, pomoc a solidarita, vzájemná úcta, snášenlivost).

Dále se zaměřujeme na přirozenou orientaci dětí v čase, kterou si přinášejí už z předškolního období. Pozorujeme změny v čase, ve vnímání dne a noci, v ročních obdobích, v měsících, týdnech a hodinách. Vedeme děti k poznávání proměn nejbližší přírody v čase.

Při osvojování poznatků a dovedností se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení prvouky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

V následujících letech by měl být vytvořen stále intenzivnější kontakt se světem a mělo by být o něj pečováno. Vedle příběhů, které jsou prosyceny životem a které se vztahují k nejpůvodnějším povoláním a řemeslům, hrají důležitou roli praktické činnosti, např. obdělávání pole, zpracování obilí, stavba domu atd.

Po 3. ročníku se pohled rozšiřuje z chápání konkrétního nejbližšího okolí na prostorovost (orientace v prostoru a čase, město a region, nauka o člověku a zvířatech, nauka o rostlinách, naše vlast, střední Evropa) a také na časovost (starověké kultury, Řecko).

Žáci se učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. V 5. ročníku se prohlubuje základní učivo regionu a rozšiřuje se o znalosti České republiky a střední Evropy.

Jakýmsi předstupněm pro poznávání přírody jsou už příběhy a vyprávění o zvířatech a rostlinách v nejnižších ročnících. Všechno s čím se dítě setkává, probírá se vždy ve vztahu k člověku. Člověk je vždy výchozím bodem, do kterého se vše vrací zpět. Dítě si v průběhu výuky vytváří citový vztah k přírodě, který v pozdější době vede k pochopení morální zodpovědnosti člověka za životní prostředí. Žáci v průběhu výuk získají nezbytné poznatky o stavbě živočišného, rostlinného a lidského těla. Naučí se poznávat nejnámější zástupce rostlin i živočichů a seznámí se se zásadami jejich třídění. Poznají důležitost zdravého životního stylu a nutnost morálního přístupu k životnímu prostředí. Své vědomosti, dovednosti a postoje budou schopni využít v praktickém životě.

Žák projde v souvislostech a formách celými dějinami lidstva od pravěku až do současnosti. Seznamuje s krajinou a dějinami oblasti, ve které žije. Probudí se v něm první představy o historickém vývoji. Teprve potom přichází výuka starověkých kultur a Řecka a pohled dítěte se časově i prostorově rozšiřuje. Žák si má v průběhu výuky uvědomit a prožít, že lidská existence spočívá v neustálém vývoji. V centru pozornosti stojí život člověka, jeho postoj ke světu, způsob práce, či vynálezy, které proměnily tvář země a život lidí. V 5. ročníku má výuka podobu vypravovaného příběhu.

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

Kompetence k učení:

- vytváření předpokladů, aby proces učení byl neustálým objevováním nových a postupně stále hlubších pohledů na okolní skutečnost
- nasycení potřeby žáků po obraznosti, hravosti a tvořivosti, umožnění zapojení co největšího počtu smyslů v procesu učení, což vede k hlubšímu a trvalejšímu vstřebávání vědomostí, ale i k vytváření osobitého vztahu k okolnímu světu
- poskytnutí dostatečného časového prostoru k samostatnému pozorování a experimentování a k formulování závěrů
- k upevnění kompetencí k učení napomáhá i integrace předmětu Prvouka v 1. a 2. ročníku do předmětů Český jazyk a Matematika, protože získané poznatky jsou propojovány do širších souvislostí a tím vzniká ucelenější pohled na jevy okolního světa
- zařazování rytmicky se opakujících činností a postupů, v rámci epoch, týdnů a dnů vytváří harmonický řád, o který se mohou žáci v procesu objevování nového pevně opřít a zároveň si tak postupně vytvářet návyky, jež proces učení činí plynulejší a efektivnější
- samostatné vyhledávání informací z různých zdrojů, jejich třídění a hledání vzájemných souvislostí (ve 3. a hlavně pak ve 4. a 5. ročníků)

Kompetence k řešení problémů:

- kritické zhodnocení různých informačních zdrojů k danému tématu
- uplatňování forem a metod práce, které vybízí k vyhledávání a následnému použití praktických postupů, které při pozorování jevů okolního světa povedou k vyvození konkrétních závěrů s dopadem na minulost, přítomnost a budoucnost
- obsahová náplň oblasti zejména ve 3., 4. a 5. ročníku poskytuje dostatek námětů k samostatnému pozorování a uvažování o světě kolem nás a řešení jeho problémů v různých variantách
- schopnost samostatně překonávat problémy je vhodné prohlubovat zejména při praktických činnostech, zejména ve specifických předmětech 3. ročníku

Kompetence komunikativní

- krátké spontánní dramatizace konkrétních situací, jak je přináší každodenní soužití ve třídě, a ověřování praktických dovedností a znalostí v modelových situacích
- dramatizace pohádek, bajek, bájí a příběhů uplatnění prostředků neverbální komunikace (gesta, zvuky, ...)
- umožnění formulovat své názory, postoje a myšlenky k nejrůznějším tématům a konfrontovat je s názory spolužáků a učitelů
- rozvíjení schopnosti komunikovat mezi sebou i s okolím při praktických činnostech ve specifických epochových předmětech (např. ve 3. roč. pěstitelství, stavba domu, řemesla)
- poskytnutí dostatků příležitostí k samostatné práci s různými typy textu a obrazových materiálů (např. při projektových a epochových pracích)
- prostor pro samostatné prezentace projektových prací nebo výsledků pozorování

Kompetence sociální a personální

- uplatňování forem skupinové práce se zaměřením na způsoby komunikace ve skupině
- poskytnutí prostoru pro reflexi a sebereflexi projevů chování a jednání ve vztahu k okolí v různých situacích
- upozorňování na situace, při kterých žáci tříbí schopnost řídit a ovládat své chování
- navozování a využívání situací k uvědomění si důležitosti efektivní spolupráce a pozitivní sebedůvěry pro vytvoření příjemné atmosféry a pro kvalitu společné práce
- využívání všech příležitostí k navozování vztahů ve třídě na základě ohleduplnosti a vzájemné úcty
- podporovat dosažení pocitu sebejistoty a sebeúcty a vytváření pozitivních představ o sobě a o světě

Kompetence občanské

- postupné seznamování a praktické ověření principů soužití na základě rovných práv a povinností

- využití srovnání při posuzování společenských norem v minulosti a dnes, u nás i v Evropě (předmět starověké kultury, Řecko)

- rozvíjení dovednosti pohotově reagovat v nenadálých krizových situacích, rozhodnout se a poskytnout účinnou pomoc

- postupné budování schopnosti vcítovat se do situací jiných lidí a být vnímavý ke svému okolí

- vytvářet povědomí o kulturním dědictví, práci a tradicích předchozích generací, včetně praktického vyzkoušení a zažití (předmět řemesla, region a vlast,...)

Kompetence pracovní

- propojit znalosti získané v různých oblastech a předmětech a užívat jich při praktických činnostech

- používání nástrojů a vybavení v rámci stanovených pravidel a přizpůsobení se okolním podmínkám a zásadám bezpečnosti

- budování schopnosti manuální spolupráce se spolužáky (pomoc, rada)

- propojování pracovního rytmu s rytmem přírody

- ověřování různých postupů, objevování nových a jejich vzájemné srovnání a konečné vyhodnocení

- vynakládání dlouhodobého úsilí s okamžitým nenaplněním cíle

- ponechání individuální svobody ve způsobu dosažení cíle

- vytváření schopnosti sebeomezení v zájmu dosažení společného cíle

1. – 2. třída

Předmět Člověk a svět je integrovaným předmětem, který se v 1. a 2. ročníku vyučuje v rámci epoch českého jazyka, matematiky a výuky probíhající v přírodě. Od 3. ročníku se předmět vyučuje v samostatných epochách.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle. Vhodným chováním projevuje vztah ke zdraví.</p> <p>ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.</p> <p>ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.</p>	<p>Lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa</p> <p>Jsem školák, soužití ve škole, okolí domova a školy</p> <p>Bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty</p> <p>Domov, rodina, postavení jedince v rodině, vyprávění pohádek</p> <p>Přírodní říše, orientace v čase, časový řád, režim dne, roční období, rytmus v životním čase, naučné příběhy o životě</p> <p>Orientace ve známém prostředí</p> <p>Soužití a chování lidí, mezilidské vztahy, komunikace, pravidla slušného chování, bajky, legendy o zázračných místech a svatých.</p> <p>Úcta ke stáří, potřeba pomáhat</p> <p>Osobní bezpečí a zdraví</p> <p>Orientace v čase</p>	<p>Tělesná výchova</p> <p>OSV 6</p> <p>OSV 3 OSV 7</p> <p>OSV 3, OSV 10</p> <p>Český jazyk Člověk a zdraví (dopravní výchova)</p> <p>ENV1</p>

<p>ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.</p> <p>ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o rodině, o lidské společnosti, o soužití a zvycích.</p> <p>ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</p> <p>ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě.</p> <p>ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné</p>	<p>Změny rostlin, zvířat, řek, hor, luk apod. v průběhu roku</p>	
---	--	--

3. třída – témata: Stavitelství, Řemesla, Pěstitelství

Témata jsou vyučována v epochách.

Téma: Stavitelství

Pokud dítě v jedné epoše pozná teoreticky a prakticky všechno to, co patří ke stavbě domu, pak pochopí komplexní pracovní procesy, které se odvíjejí po delší dobu. Tím je inteligence vzdělávána na konkrétních objektech. Realizuje se např. skutečná stavba hřiště, domečku, pece apod. Děti se zabývají vším, co se týká stavění: cihly, malta, suroviny na přípravu, postup zpracování surovin ve výrobě. Děti prožijí smysl a hodnotu lidské práce. Je posilována vůle dětí pozitivně proměňovat své prostředí.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka a práci lidí.	Člověk a „používání prvků“ při stavbě domu, činnost člověka dříve a dnes	Pracovní činnosti

<p>Na příkladech porovnává minulost a současnost.</p> <p>ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifík.</p> <p>ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.</p>	<p>Proměny způsobu života, bydlení, životní podmínky</p> <p>Ohleduplné chování v přírodě, ochrana přírody</p>	<p>OSV 1, OSV 2, OSV 3, OSV 4, OSV 5, OSV 6, OSV 7, OSV 8, OSV 9, OSV 10, OSV 11</p> <p>ENV 4</p> <p>MUL 2</p>
---	---	--

Téma: Řemesla

Prostřednictvím různých praktických činností se děti seznamují s minulostí a současností některých profesí. Uvědomují si rozdíly mezi řemesly dříve a nyní, např. mlynář, kovář, švec... Výběr řemesel může být zaměřen dle charakteru regionu. Skrze prožitky si uvědomují hodnotu lidské práce a učí se kladnému vztahu k ní.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka a práci lidí. Na příkladech porovnává minulost a současnost.</p> <p>ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.</p> <p>ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifík.</p> <p>ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p>	<p>Prapůvodní lidská povolání, činnost člověka dříve a dnes</p> <p>Současnost a minulost v našem životě</p> <p>Proměny způsobu života, bydlení, životní podmínky</p>	<p>Pracovní činnosti</p> <p>OSV 1, OSV 2, OSV 3, OSV 4, OSV 5, OSV 6, OSV 7, OSV 8, OSV 9, OSV 11</p> <p>ENV 2</p> <p>MUL 2</p>

Téma: Pěstitelství

Tato epocha umožňuje dětem poznat, prožít a realizovat proces pěstování rostlin – obilí. Epochu začíná přípravou půdy (orba, hnojení, setí). Děti pozorují a srovnávají různé druhy obilí. Naučí se pozorovat,

jak obilí klíčí, roste, zraje. Děti obilí také sklízí a pokud možno také mlátí. Nakonec se učí péct z mouky, kterou samy připravily mletím.

Děti zažijí vděčnost a úctu k rostlinnému světu, poznají konkrétní výsledky svědomité péče o rostliny. Zvířata poznávají jako pomocníky (domácí zvířata – skot).

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.</p> <p>ČJS-3-4-03 změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.</p> <p>ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.</p> <p>ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.</p> <p>ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu ve známé lokalitě.</p>	<p>Člověk a země: rolník a jeho činnosti, rovnováha v přírodě, půda, obilniny</p> <p>Měření pole, vážení surovin</p> <p>Proměny způsobu života, bydlení, životní podmínky</p> <p>Péče o zdraví, ošetření drobných úrazů a poranění, první pomoc, předcházení úrazům, duševní hygiena</p> <p>Základní plodiny</p>	<p>ENV 3</p> <p>Matematika</p> <p>ENV 3</p> <p>Výchova ke zdraví (první pomoc)</p> <p>OSV 1, OSV 2, OSV 3, OSV 4, OSV 5, OSV 6, OSV 7</p>

4. třída

Témata: Orientace v prostoru a čase, Město a region

Témata jsou vyučována v epochách

Předmět je vyučován v epochách. Jestliže v prvních třech letech dominovala obecná hlediska (spojitost s přírodou – znalost pracovních procesů a souvislostí), obrací se nyní pohled do prostoru a času. Tím se ještě jednou vytváří nový zdroj, který se však nyní začleňuje do souřadnic prostoru a času.

Nejbližší okolí – město, vesnice – by nyní mělo dítě zažít v jeho zeměpisně-prostorovém a historicky-časovém vývoji až do aktuální současnosti. Odstup, jenž v tomto věku charakterizuje poměr dítěte ke světu, se tím může proměnit v pocit sociální a prostorové sounáležitosti.

Téma: Orientace v prostoru a čase

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá jich k pochopení vztahů mezi ději a jevy.</p> <p>ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě, orientuje se podle nich</p>	<p>Orientace v čase, kalendář, generace, letopočet</p>	<p>Matematika</p>

<p>a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.</p> <p>ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině.</p> <p>ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map.</p> <p>ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru, souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.</p>	<p>Orientace v okolní krajině, pozorování běhu Slunce</p> <p>Orientace v prostoru, vycházky do okolí</p> <p>Vysvětlivky, plán města, cesta do školy, bydliště</p> <p>Vesmír a Země</p> <p>Země jako vesmírné těleso, planety sluneční soustavy</p>	
---	--	--

Téma: Město a region

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické výhody a rozmanitost.</p> <p>ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.</p> <p>ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, v obci (městě).</p> <p>ČJS-5-1-04 vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického.</p> <p>ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije.</p> <p>ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města).</p> <p>ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií</p>	<p>Okolní krajina, vliv člověka na životní prostředí</p> <p>Obec, místní krajina, kresba jednoduché mapy</p> <p>Místní oblast – region</p> <p>Region (kraj), regionální památky</p> <p>Současnost a minulost, báje a pověsti</p> <p>Globální problémy přírodního prostředí</p> <p>Návštěva knihovny, muzea, regionální památky</p> <p>Znalost základních dopravních značek, bezpečná jízda na kole</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Anglický jazyk</p> <p>Francouzský jazyk</p> <p>OSV 1, OSV 2, OSV 3, OSV 4, OSV 5, OSV 6, OSV 7, OSV 8, OSV 9, OSV 10, OSV 11</p> <p>ENV 2, ENV 3, ENV 4</p> <p>MUL 2</p> <p>DEM 1, DEM 2, DEM 3</p>

<p>jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, kulturních památek.</p> <p>ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích stimulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěr y pro své chování jako chodec a cyklista</p>		
---	--	--

Téma: Nauka o člověku a zvířatech (4.-5. ročník)

Téma je vyučováno v epoše řazené do 4. nebo 5. ročníku.

Zvířecí říši se pokoušíme rozdělit tak, že v pozadí pozorujeme rozdělení fyzické formy člověka na organizaci hlavy, soustavu trupu a metabolicko-motorickou soustavu. Dítě může získat obraz říše zvířat jako člověka „ve specializovaných formách“ rozprostřeného po celé Zemi. Tím pocitově prožije něco z jedinečnosti člověka, který není tak jako zvířata předurčen, vázán instinkty a definován svým chováním, ale založen svou nespécializovaností a univerzalitou k svobodě. A právě na tomto prožitku, že člověk je extraktem a syntetickým shrnutím celé říše zvířat na vyšším stupni, je založena výuka v tomto ročníku.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.</p> <p>ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života konkrétních organismů, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednotlivé klíče a atlasy.</p> <p>ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.</p>	<p>První pomoc, péče o zdraví</p> <p>Živočichové, znaky života, projevy chování, stavba těla vybraných živočichů, životní potřeby, průběh a způsob života, funkce</p> <p>Lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa, základní stavba a funkce</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Tělesná výchova</p>

5. třída

Témata: Naše vlast, Střední Evropa

Témata jsou vyučována v epochách.

Je třeba zdůraznit morální složku zeměpisného vyučování. Když dítě poznává, jak jsou rozloženy věci kolem něj v prostoru, získává také láskyplnější vztah k lidem kolem sebe, ke svým blízkým.

Vyučování by mělo mít takový charakter, aby žákovi zprostředkovalo zájem o svět a odvahu k životu. K tomu patří pozvolna se stupňující pochopení pro zemi jako přírodní prostor s určitými životními

rytmy, do nichž je člověk zahrnut, které ale zároveň mění tím, že hospodáří a zakládá kulturu. Měla by se tímto založit odhodlanost pracovat zodpovědně i určité ekologické vědomí.

Žáci by si měli uvědomit postavení naší země ve Střední Evropě se všemi aspekty geografickými, přírodními a kulturně-historickými. Poznávají stavbu Země z geologického hlediska, složení zemské kůry (horniny, nerosty) vždy v návaznosti na konkrétní zeměpisnou oblast. S ČR se seznamují ve smyslu jejich přírodních, kulturních a hospodářských charakteristik, poznávají odlišnosti jiných zemí a kultur Evropy.

Žáci by se měli se světem seznámit tak, aby dokázali s těmito poznatky spojit také pocity. Pro líčení si vybíráme různé oblasti a kraje střední Evropy. Měl by být položen základ určitému topografickému vědění o střední Evropě, takže si žáci mohou vytvořit obraz o trojím charakteru její krajiny, vyjádřeném v rovinách, pahorkatinách a vysokých horách.

Téma: Naše vlast

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.</p> <p>ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.</p> <p>ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly naše státu a jejich význam.</p> <p>ČJS-5-1-03 vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách naší republiky.</p> <p>ČJS-5-1-05 určí světové strany podle mapy, orientuje se podle nich a zná polohu svého bydliště vzhledem ke státu.</p> <p>ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích stimulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěr y pro své chování jako chodec a cyklista</p>	<p>Současnost a minulost v našem životě, cesta po proudu hlavních řek, vývoj krajiny, osídlení</p> <p>Česká republika Naše vlast, hlavní město, státní symboly</p> <p>Mapy obecně zeměpisné a tematické, významná města a oblasti, podnebí, počasí, typy krajin</p> <p>Světové strany, orientace na mapách</p> <p>Bezpečné chování v rizikovém prostředí</p>	<p>Anglický jazyk Francouzský jazyk Český jazyk Hudební výchova</p> <p>OSV 5, OSV 6, OSV 8, OSV 9, OSV 10</p> <p>GLO 3</p> <p>MED 1</p>

Téma: Střední Evropa

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata

<p>ČJS-5-1-03 vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách střední Evropy.</p> <p>ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.</p>	<p>Mapy obecně zeměpisné a tematické, cesta po proudu hlavních řek (Labe, Dunaj, Odra, Rýn), důležitá města a přístavy, dopravní cesty (kanály, obchod přes moře)</p> <p>Evropa, svět</p>	<p>Globální výchova</p> <p>OSV 5, OSV 6, OSV 8, OSV 9, OSV 10, OSV 11</p> <p>GLO 1, GLO 2, GLO 3</p> <p>MUL 4</p>
---	---	---

Téma: Nauka o rostlinách

V první řadě je třeba navázat na pozorování zvířat ve vztahu k člověku, které jsme započali ve 4. ročníku. Hlavní váhu klademe na výuku botaniky. Je třeba nejprve mluvit o podmínkách růstu rostlin (půdní podmínky, vlhkost, teplo a světlo), abychom poznali přirozené životní stanoviště rostlin. Jedním z cílů výuky tedy je, abychom dětem zprostředkovali spolupatříčnost Země a jejího okolí s rostlinou. Tak, jako je rostlina pocíťována jako jeden celek se Zemí, mělo by se v tomto vztahu dítě cítit jako obyvatel Země. Pozorování směřuje do různých stupňů rostlinného života s jednotlivými vývojovými fázemi dítěte: od hub až ke kvetoucím rostlinám. Je přitom důležité vyhnout se vnějším analogiím. Je třeba v uměleckém smyslu představit z každé rostliny to nejcharakterističtější a vtáhnout děti do tohoto líčení a prožívání právě v raném stupni vývoje jejich vědomí.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vazby mezi organismy a nachází mezi nimi shody a rozdíly, všimá si přizpůsobení organismů různým prostředím.</p> <p>ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</p>	<p>Životní podmínky, rovnováha v přírodě</p> <p>Vlastnosti látek, životní podmínky</p> <p>Vývojové fáze člověka (porovnání s evoluční řadou rostlin)</p> <p>Houby</p> <p>Rostliny (stavba těla)</p> <p>Poznávání zástupců běžných druhů (lišejníky, mechorosty, kaprad'orosty, plavuně, přesličky, rostlinná patra).</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>OSV 5</p> <p>ENV 1, ENV 2, ENV 3, ENV 4</p>

Téma: Člověk a zdraví

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
<p>ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.</p> <p>ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a</p>	<p>Rodičovství, základy společenského chování</p> <p>Kluci a holky – jsme stejní i jiní</p>	<p>OSV 1, OSV 2, OSV 3, OSV 4, OSV 5, OSV 6, OSV 7, OSV 8</p>

<p>orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.</p> <p>ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.</p> <p>ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p> <p>ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p>	<p>Režim dne, osobní a duševní hygiena, životospráva</p> <p>Využití volného času, ostražitost v jednání s neznámými lidmi</p> <p>Odvaha říci ne, když se mi něco nelíbí</p>	<p>MUL 2</p>
---	---	--------------

Poznámka: Očekávané výstupy tématu *Člověk a zdraví* uvedené v poslední tabulce se mohou realizovat průběžně ve všech předmětech. Je potřeba na nich pracovat neustále, není proto vhodné je zařadit jen jako téma jedné hodiny.

Témata: Starověké kultury, Řecko

Témata jsou vyučována v epochách.

Nejprve dítě „zakotví“ v krajině a dějinách svého blízkého okolí. Už ve 4. třídě vytvářejí dějepisné obrazy první historickou časovou představu. S 5. třídou začíná výuka dějepisu. Pohled dítěte se nyní obrací od jeho okolí do dálky, časově i prostorově. Na začátku ještě stojí mytologické obrazy raných poměrů lidstva, pak během čtyř let vede cesta od dávných orientálních kultur přes dobu klasického starověku a středověku stále více do skutečnosti naší současné materiální civilizace a politicko-sociálních poměrů.

Nyní v dítěti procítá schopnost a zájem spojovat se s obsáhlejšími dějinnými souvislostmi, přijímat dějinné „pojmy“.

Pohled dítěte zpočátku vědomě zaměříme na mimoevropské kultury. V centru pozornosti tu stojí staré orientální kultury Indie, Persie, Mezopotámie a Egypta. Učitel by si měl uvědomovat, že tyto vyspělé kultury jsou zvláště výraznými příklady kulturních forem, které se časově i zeměpisně objevovaly v obdobné podobě na různých místech. Následují řecké dějiny od dob Homéra až k setkání řecké kultury s kulturou orientální v době Alexandrových tažení.

Téma: Starověké kultury

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJS-5-2-04 rozlišuje základní formy vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy</p>	<p>Historické prameny, historický čas a prostor</p> <p>Nejstarší starověké civilizace</p> <p>Indie, Persie, Mezopotámie, Egypt</p> <p>Společenské skupiny ve starověkých kulturách</p> <p>Formy vlastnictví ve starověkých kulturách</p>	<p>Globální výchova</p> <p>ENV 3</p> <p>MUL 4</p>

Téma: Řecko

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí chování a jednání, která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy. ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě). ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení	Antické Řecko, řecko-perské války, Perikles, Alexandr Veliký, Makedonská říše, řecká mytologie Právo a spravedlnost Mezilidské vztahy, školní řád	Český jazyk Anglický jazyk Francouzský jazyk Výtvarná výchova DEM 1, DEM 2, DEM 3, DEM 4 OSV 7

INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, tj. získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti. V rámci tohoto předmětu jsou také realizována tato průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova a Environmentální výchova a

Multikulturní výchova. Na I. stupni je zařazen předmět Informatika prostřednictvím 1 vyučovací hodiny týdně v 5. ročníku, žáci se pouze seznamují s počítačem a jeho základními periferiemi, naučí se základní pojmy, ovládání myši, klávesnice, připojení k tiskárně či scanneru, seznámí se s možnostmi internetu, komunikací jeho prostřednictvím a základy textového, grafického a tabulkového editoru. Velký důraz klademe na reálné praktické použití všech činností, se kterými budou žáci seznamováni. Na II. stupni by měli být žáci schopni účinně využívat

počítač ke své školní práci, např. k vyhledávání informací nebo zpracovávání referátů apod.

Naučí se své práce připravit k prezentaci a prezentovat je. Kromě těchto praktických činností seznamujeme žáky s vývojem počítačové techniky, jejím vlivem na život a životní styl lidí, s médii a jejich schopností manipulovat veřejné mínění, s principem fungování jednotlivých součástí počítače a také s problematikou softwaru a autorských práv. Komunikace je pojímána jako živý proces, klíčový pro sociální život člověka, pro utváření mezilidských vztahů. Informace jsou v tomto vzdělávacím oboru chápány jako skelet tohoto procesu (informace by tedy především měly mít jednak vzájemnou funkční souvislost a jednak funkční vztah k procesu komunikace).

Média jsou pak prakticky uchopena jako pomocné technické prostředky procesu komunikace a v něm obsaženého přenosu informací.

Žáci (stejně jako jejich učitelé) žijí v mediálním světě. Jsou ovlivňováni médii, tedy i myšlenkami, které média zjevně i skrytě propagují. Pokud si neuvědomujeme, jaký na nás mají média vliv, nebudeme ani chápat současný svět. Nauka o počítačích má být pro dospívajícího podnětem k samostatnému úsudku. Má mu pomáhat, aby si vytvořil vlastní obraz, vlastní škálu hodnot, co se obsahu a poselství

médií týče. V dospělosti pak bude schopen nezávisle se rozhodovat a prosadit se ve světě ovládaném médii. Cílem výuky je předání všeobecných znalostí o počítači.

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

V předmětu rozvíjíme u žáků především tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Žáky vedeme k aktivnímu pronikání do hloubky probíraných témat

Kompetence k řešení problémů

- Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit.
- Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k otevřené komunikaci o přínosech a problémech spojených s informační a komunikační technologií
- Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k tomu, aby dokázali posoudit, jaký vliv mají informační a komunikační technologie na sociální vztahy v současnosti

Téma: **Od komunikace k informaci**

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
ICT-5-2-01 při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty ICT-5-2-02 vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	- člověk a jeho nástroje komunikace (gesto, řeč, písmo) - rostoucí podíl informací v komunikaci (od starověkého Egypta) - komunikace s využitím technických prostředků: telegraf (Morseova abeceda), telefon, gramofon apod. - média v éře informací: noviny, rozhlas, televize, počítač - zvláštní druhy komunikace: znaková řeč (hluchoněmí lidé)	OSV7, OSV8 MUL4 ENV3, ENV4 MED1, MED2 D

Téma: **Organizace sportovní nebo kulturní akce** (formou dlouhodobějšího projektu)

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata

<p>ICT-5-1-01 využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie</p> <p>ICT-5-1-02 respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady</p> <p>ICT-5-1-03 chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím</p> <p>ICT-5-2-01 při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty</p> <p>ICT-5-2-02 vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích</p> <p>ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</p> <p>ICT-5-3-01 pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sociální aspekty organizační přípravy: plánování a zodpovědnost; spolupráce; komunikace - přípravná fáze: základní a podrobné informace - výběr informací ke zveřejnění: oznámení, propagace, publicita - zajištění účasti: doprava, ubytování, osobní potřeby - finanční zajištění: peníze, doklady a účetnictví - dokumentace, poster: fotografie, kresby, vyprávění 	<p>OSV7, OSV8 MUL4 ENV3, ENV4 MED1, MED2, MED7</p> <p>M ČJ</p>
---	---	--

Hodnocení žáků

Zásady průběžného hodnocení a hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení

Obecné zásady hodnocení

Cílem pedagogiky je napomáhat dítěti, aby s vědomím jedinečnosti své individuality mohlo v dospělosti svobodně jednat ve smyslu toho, co je prospěšné světu. Úkolem pedagoga je rozpoznání množství vloh a nadání v každém jednotlivci tak, aby se mohl stát morálně vyspělým a zodpovědným vůči světu.

- a) Podstatou naší pedagogiky je umělecké pojetí výuky.
- b) Žák je hodnocen ve všech ročnících a ve všech předmětech školního vzdělávacího programu SLOVNĚ. Širší slovní hodnocení je uplatňováno taktéž na vysvědčení, které se vydává žákovi v každém pololetí. Za 1. pololetí lze místo vysvědčení vydat výpis vysvědčení.
- c) Výkony žáka jsou posuzována v kontextu s jeho vývojovou úrovní.
- d) Hodnocení vychází z respektu k jedinečnosti a důstojnosti lidské identity.
- e) Na prvním stupni základní školy má vysvědčení ráz především individuálně-diagnostický a je určeno rodičům. Na druhém stupni se stává převažujícím kritériální hodnocení (tedy bez porovnávání s ostatními) a obrací se přímo na žáka.
- f) Hodnocení žáka je podstatnou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení. Poskytuje žákovi důležitou zpětnou vazbu.
- g) Průběžné hodnocení se uplatňuje při posuzování dílčích výsledků a projevů žáka. Při hodnocení pedagogický pracovník (dále jen učitel) uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Při hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Do hodnocení se promítá píle, aktivita žáka a jeho zodpovědný přístup ke vzdělávání, zohledňují se i souvislosti, které mohou ovlivnit jeho výkon. Jeho součástí mohou být i perspektivy pro další rozvoj žáka, zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat.
- h) Ředitel školy působí sjednocování hodnotících měřítek všech učitelů.
- i) Individuálně integrovaní žáci jsou hodnoceni v souladu s individuálním vzdělávacím programem.
- j) Chování žáka neovlivňuje hodnocení výsledků vzdělávání ve vyučovacích předmětech.
- k) Škola hodnotí žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
- l) Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního řádu školy během daného období. Při hodnocení chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
- m) Hodnocení chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o něm ředitel po projednání v pedagogické radě.
- n) Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě, přijaté výchovné opatření musí být zaznamenáno v zápise z pedagogické rady (s patřičným zdůvodněním) a v dokumentaci žáka.
- o) V průběhu školního roku jsou zákonní zástupci žáka o prospěchu a chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
 - písemnou formou,
 - ústně telefonicky. při osobních konzultacích,
 - na pravidelných třídních schůzkách, které se konají minimálně 5x za školní rok (odborní učitelé se třídní schůzky účastní min. 1x za každé pololetí),

- případně po předchozí domluvě na požádání zákonných zástupců žáka,
 - pozorování obecné úrovně práce (přístup, nasazení),
 - pozorování sociálních kontaktů, vývoje sociálních dovedností.
- p) V případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování informuje bezprostředně učitel zákonné zástupce žáka a iniciuje schůzku, ze které je pořízen zápis (zakládá se do katalogového listu žáka). Tyto případy se projednávají na pedagogické radě.

Získávání podkladů pro hodnocení

- a) Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:
- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
 - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
 - různými druhy zkoušek (písemné; ústní – před tabulí, v lavici, v průběhu hodiny, v rámci rytmické části, formou referátů apod.; grafické; praktické; pohybové apod.), didaktickými testy,
 - průběžnými a výstupními testy v jednotlivých epochách,
 - domácími úkoly,
 - hodnocením úpravy a vedení sešitů,
 - analýzou různých činností žáka,
 - konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
 - rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.
- b) U žáků 1. až 3. ročníku jsou podklady z ústního a písemného zkoušení pouze informativní. Ve většině případů se v tomto období jedná o společné činnosti žáků.
- c) O termínu testu většího rozsahu informuje vyučující žáky minimálně dva dny předem.
- d) Žáci jsou povinni se na vyučování připravovat a vypracovávat domácí úkoly. Učitelé jsou povinni pravidelně tyto úkoly kontrolovat a sdělovat žákům, popřípadě jejich zákonným zástupcům, jak se jim domácí práce podařila.
- e) Žáci dbají na vedení a úpravu zavedených sešitů a poznámek.
- f) Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každém hodnocení žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkového hodnocení žáka i způsob získání známek (ústní, písemné zkoušení, domácí úkoly, práce při hodině...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu pololetí předá tento přehled o prospěchu zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
- g) Písemné zkoušky, popř. grafické práce, (viz odst. 1.2.e) učitel uschovává po dobu, během které se žák hodnotí nebo ve které se k němu mohou zákonní zástupci odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě studentů s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.
- h) Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:
- nehodnotí žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
 - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí,
 - učitel hodnotí jen probrané učivo,
 - novou látku, kterou žáci samostatně nastudovali, učitel zkouší až po společném zopakování této látky a po prověření, že ji žáci chápou,
 - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva.
- i) Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

Hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení

- a) Za každé pololetí vydává škola žákovi vysvědčení; za první pololetí lze vydat žákovi místo vysvědčení výpis z vysvědčení.
- b) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno slovně.

- c) Slovní hodnocení vypracovávají učitelé jednotlivých předmětů. V případě, že předmět bude vyučován více učiteli, vypracují slovní hodnocení za dané období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- d) V případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, převede třídní učitel na základě podkladů od vyučujících jednotlivých předmětů slovní hodnocení do klasifikace, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Slovní hodnocení se převádí na klasifikaci za období II. pololetí posledního ukončeného ročníku. V případě, že žák přechází na školu s odlišným způsobem hodnocení po uplynutí alespoň tří měsíců daného pololetí, vypracuje třídní učitel ještě návrh slovního hodnocení za toto pololetí a převede ho na klasifikaci.
- e) Na konci prvního pololetí školního roku, v němž žák splní povinnou školní docházku, vydá škola žákovi výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených v § 44 školského zákona. V případě podání přihlášky k přijetí do oborů vzdělávání, v němž je jako součást přijímacího řízení stanovena talentová zkouška, je žákovi vydáno výstupní hodnocení do 30. října. V pátém a sedmém ročníku vydá škola toto hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole. Tato výstupní hodnocení vypracovává třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími jednotlivých předmětů podle § 16 odst. 1, 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání.
- f) Třídní učitelé pořídí kopie vysvědčení, založí je do katalogových listů žáků a odevzdají je nejpozději jeden den před vydáním vysvědčení vedení školy.
- g) Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem pololetí navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam hodnoceni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a nehodnotí. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují. Škola bude v tomto případě požadovat od školy při zdravotnickém zařízení převedení klasifikace na slovní hodnocení.
- h) Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- i) Žáka, který v daném předmětu v průběhu pololetí zamešká více než 30 % časové dotace, nemusí vyučující v řádném termínu hodnotit. Pokud přesáhne absence v daném předmětu 50 % časové dotace, nesmí vyučující žáka v řádném termínu hodnotit. V takovém případě pro jeho hodnocení stanoví ředitel školy náhradní termín.
- j) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Náhradní termín je oznámen žákovi, popř. zákonným zástupcům žáka písemně, a je závazný. Nedostaví-li se žák na náhradní termín, může ředitel školy ze závažných důvodů povolit nový náhradní termín. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- k) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.
- l) Žák, který na daném stupni základní školy dosud neopakoval ročník a který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze 2 povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce příslušného školního roku (tj. do 31. srpna) v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
- m) Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku.
- n) Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy

již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

- o) Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
- p) Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- a) Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
- b) Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
- c) Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Chyba je důležitý prostředek učení.
- d) Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
 - co se mu daří,
 - co mu ještě nejde,
 - jak bude pokračovat dál.
- e) Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval své výkony a výsledky.